

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
4-hatásos poszt sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Nyitólár sora 40 fillér

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 367.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1904.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Kedd, március 15.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezéreltek: Március tizenötödikén. Irta: Kara Győző.

Országgyűlés.
Aradi börtömelők egyesülete.
Az aradvármegyei szabadelvű párt új címke
A Fehér Kereszt újalakulása.
Az ipartestület tisztújítása.
Az orosz-japán háború.
Selymesy László báró halála.
Tíznap munkaprogramja.
A regatta-klub közgyűlése.
Motoros, vagy lóvasut?
Március tizenötödike.
Perczel Miklós meghalt.
Tárca: 1848. március 15. Irta: Bedő Árpád dr.
Csarnok: A hirtelen ember. Irta: Csehov A.

Március tizenötödikén.

Nemzeti színű zászlók lengenek széles e hazában, mert ünnep van ma, ünnep, a milyen hosszú évtizedek folyamán kevés virradt e sokat szenvedett országra. Hozsanna neked, magyarok istene, március idusának ötvenhatodik évfordulóján, mely ma biztatóbban enged a jövőbe tekintünk, egy szebb jövőben reménylenünk, mint valaha. Együvé forrt, céltudatos akaratával tör előre a nemzet, hogy betetőzze az épületet, melynek ma ötvenhat éve rakta le alapját a hazaszeretnek váratlanul gyorsan fellobbanó tüze.

Nemzeti erőnkét leigázva nehezedett reánk Metternich életfojtó rendszere. A szabadságát visszanyert Európa rabszolgaságban sinylődött és kiáltó hazugság volt ama bronzból készült érdemkereszt, melyet még százazrek viseltek a szabad-

ságért hozott áldozatok és vitézségük jelül. A kényuralom mindenütt utját állotta a nemzeti akarat érvényesülhetésének s a pozsonyi diéta elszánt harcosainak küzdelme hiábavalónak látszott.

Am fölöttünk örködött az isteni gondviselés. Ethikai alapigazság, hogy a becsületesen teljesített munka nem maradhat meddő, nem lehet gyümölcstelen. És ha nem így volna, megrendülne hitünk egy jobb, egy boldogabb jövő iránt. Ily meggyőződéstől áthatva tovább folyt a küzdelem, melyben az Igazság ragyogó páncejlével felvértezett hazafiak szemben találták magukat egy korhadt rendszer makacs és szivós védelmezőivel. Az idők méhében nagy eszmék érlelődtek, letűnőfélben volt a régi rend összes hazugságaival, minden áltanával együtt.

Hiu fáradozás annak kutatása, hogy ki indította meg a mindent elsöprő áradatot, a feltartóztatlan mozgalmat. Évszázados vágyak megvalósítása nem fűződik egy névhez, mert az mindig a tömeg műve. Ha az eszme megérett, közkinccsé lesz s nincs földi hatalom, mely diadalmas utjában feltartóztatná. Március idusa, a magyar szabadságvágy megérlelő napja! Otvenhat év letelte után is hazafias érzelmektől túlaradó szívvél üdvözlünk s visszatértek mindenkoron ünnep lesz előttünk.

Amit az ifjuság heve e szent napon kezdeményezett, azt magáévá tette a nemzet zöme, a többség diadalra juttatta akaratát s március idusának homlokára április tizenegyediké tüzte fel a győzelem

babérkoszoruját. A nemzet vágya teljese-
désbe ment s félrevonulván a *hazugság fanatikus prófétái*, előtérbe lépnek az *igazság rendíthetetlen bajnokai*. Metternich és Apponyi György helyett Battinyani, Széchenyi és Kossuth kerülnek a nemzet élére s véget látszott érni egy közel ezeréves szenvedés.

A nemzet végre birtokába jutott rég óhajtott független szabadságának, mely közkinccsükké lett s azóta a mai legszentebb palladiumunk. Együttes erővel vittuk ki s együttes erő fogja azt számunkra megőrizni. Ez nem egy párt kizárólagos kincse, mert az elnyomatás szomorú napjaiban pártkülömbőség nélkül folyt érte a vérözön s pártkülömbőség nélkül teltek meg a börtönök. Ép úgy s talán önzetlenebbül megbecsüli e kincset az, a ki e szent napon hazafias magabaszállással áldoz az ősök emlékének, mint a hiu kérkedő, aki e napot véli legalkalmasabbnak arra, hogy a piacon kürtölje önzetlen hazafiasságát.

Egy idő óta e lármások kis csoportja jött volt divatba s fájdalmas szívvél nézett a magyar nemzet nagy többsége március idusának mai évfordulója elé. Irtó haragra készült magyar a magyar ellen. Am fölöttünk örködött az isteni gondviselés. A történelem igazságának kutatásában megedzett ősz bajnok egy felszólalása elég volt, hogy a hazafiasság kizárólagos pántijével kérkedők lármás kis csapatja megsemmisüljön s hogy diadalmaskodjék a nemzet többségének akaratára, amelynek megvalósulása megakaszt-

1848. március 15.

— Emlékezésed. —

Irta és az Aradi Székely Otthonban folyó hó 14-én este tartott ünnepélyen előadta:

Bedő Árpád dr.

Mélyen tisztelt ünneplő közönség! Kedves tagtársaim! Amely nemzet a múltját megbecsüli, kicsiny nem lehet. Nemzetünknek a múltját becsüljük meg mi is azzal, hogy ünnepljük meg a nagy napot, március 15-ikét.

Nem tudom, ama napnak a nagysága vagy az én kicsinységem-e az, a mi miatt m találok méltó szavakat arra, hogy Önök Lé tárjam jelentőségét március 15-ének.

Minden évben egyszer, de már 56-ikszor van ünnepe e napon a magyarnak. Egy évben csak egyszer ünnepljük e napot, de minden napján a jövő és múlt éveknél előttünk fekszik a tudata annak, hogy mi volt ez a nap nekünk magyaroknak, a magyar hazának és a magyar nemzetnek.

En úgy képzelem e napot, mint egy fénylő csillagot, mely nemzetünknek sötét éjszakáját egymaga világította be s egymaga jelezte hajnalát egy szebb és boldogabb jövőnek. Olyan ez a nap, mint egy csillag az égen: látom, tudom, hogy van, de azt, hogy honnan van, honnan jött és hová tünt... nem tudom, nem látom. En legalább hiába keresem napjaink kö-

zött március 15-ikét. Eltűnt innen az a csillag-
Csak a helye látszik az égen, történelmünk lapjain, de azt, hogy még ma is volna belőle, nem látjuk, nem találjuk sehol. Ma is hangoztatunk jelszavakat. Ma is vannak kívánalmaink, mit pontokba foglalhatnánk, hogy Bécsben is lássák: mit akar a magyar nemzet. de haj, március 15-ike csak volt, ma már nincsen...

Jogot a jogtalannak; törvényt a törvénytelennek; igazságot az igazságnak — hangoztatják a jelszavakat — de e közben jogunkat lábba tiporják, a törvényeket törvénytelenességgel tetézik s az igazságot arculütik, hogy a szédültől ne lássék a szégyen, mitől elpirul a nemzetnek orcája. Ilyenek ma a mi napjaink, mert haj, március 15-ike csak volt, ma már nincsen.

Demokraták vagyunk; jogkülömbőség nélkül mindannyian egyenlő polgárok s társadalmi osztályaink levegőjében fullasztó a gőg, mert haj, március 15-ike csak volt, ma már nincsen.

Minden ember egyformán részese a jogoknak és a terheknek s mégis, hol van ma közöttünk az *Egyenlőség*? Humanus intézményeink a haladás lépcsőin már arra a fokára jutottak az emelkedésnek, ahol az ellen is csaknem baráttá kellene legyen s mégis, hol van ma közöttünk a *Testvériség*? A társadalmi és állami rendnek egyformán közérdekéből korlá-

tot adó tiltott cselekményeken kívül minden ember olyan szabad, mint a lég madaras mégis, hol van ma közöttünk a *Szabadság*? Az önös érdek szolgátságba hajtja azokat, a kik függetlenek lehetnének s a nagyközérdek nem képes függetlenné tenni azokat, akik szolgaságban lenni nem szeretnének.

Csak egy nap volt, amikor egyszerre eltűnt az ur és a szolgálta, a nemes és a jobbágy és csak egy polgárt látott e nép Kárpátoktól le az al Dunáig, a szabad és független magyart! Csak egy nap volt, amikor testvérré lett minden magyar Pozsonytól—Orsováig. Csak egy nap volt, mikor a börtönök ajtajai is a szabadságnak váltak templomává, melyben az volt az egyetlen imádság: Isten áld meg a magyart!

S ma, 56 év múlva, lám, kufárok ütöttek tanyát abban a templomban, ahol egykor még a pap is az ihlettől meghatva remegve állott. Avagy nem ennek az élő bizonyosága az, hogy másfél éven keresztül az egész nemzet tehetetlenül állott ott, ahol a nagysága előtt egykor leborult volt egy Kossuth Lajos és zugott a szó: „megadjuk“!

Csak egy nap volt, a midőn minden polgára e honnak egyenlőnek, testvérenek és szabadnak érezte magát. S ez a nap: 48 március 15-ike volt. De csak volt. Ma már állami és társadalmi közéletünkben úgy vagyunk,

ható ugyan egyidőre, ám végleg meg nem akadályozható.

És akarátának megvalósítása felé törvén a nemzet többsége, a „szabadelvű függetlenség” jelszavát himezte szent zászlójára. A Rákóczi-kor eszméinek lelkes hirdetője is ennek érdekében emelte föl békitő szavát a parlamentben s az ő szavának győzelme biztató reményével tölti el a nemzetet, mert nem maradhat el a győzelem ott, a hol becsületos önzetlenség s önzetlen becsületesség lép szövetségre. Ennek a szövetségnek létrejötté kétszeresen jelentőssé teszi március idusa mai évfordulóját. Kara Győző.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, március 14.

Csendes ülés ígérkezik a mai napra. A folyosókon alig-alig látni emérett s az ülésteremben is mélységes csöndesség terpeszkedik. Napirenden van az indemnitás folytatolagos tárgyalása, amelyhez *dū minorum gentium* felszólalását várják.

A képviselőház ülése március 14-én.

— Kezdeté 10 órakor. —

Elnök: Jakabffy Imre alelnök.

A jegyzőkönyvet, minden megjegyzés nélkül hitelesítik. Az irományok előterjesztéséhez sincs senkinek megjegyezni valója s így a megnyitás formáig hamarosan tulesett a t. Ház.

Böszörményi Sándor: A Ház számadásairól szóló jelentést terjeszti a Ház elé. A jelentés ki fog nyomtatni és szét fog osztatni. (Helyeslés.)

(Az indemnitás.)

Elnök: A párt most áttér a napirendre, az indemnitás tárgyalására. Ehez elsőnek Csernoch János kíván szólni.

Csernoch János: A néppárt nevében kijelenti, hogy mivel az indemnitás bizalmi kérdés, ennél fogva a javaslatot nem fogadja el. Mégis, nehogy úgy lássék, mintha nem volna őszinte óhaját, hogy az ország kijusson a törvényen kívüli állapotból, nem nyújt be külön határozati javaslatot. (Helyeslés.)

Holló Lajos: Erősen támadja Tisza kormányzatát s azt mondja, hogy a nemzetnek erős kívánságával szemben, egyedül Tisza érzéketlen. Még a legkonzervatívabb politikusok is minden igyekezetükkel azon voltak, hogy nem-

zeti irányban fejlesszék az államot. Egyedül Tisza István az, akinek nincs érzéke a nemzeti állam kiépítésére irányuló eszmék és törekvések iránt. Összehasonlíja Tiszát Bánffyval: s arra a konkluzióra jut, hogy még Bánffy is többet iparkodott tenni nemzeti irányban, mint Tisza István, akinek e tekintetben a dascescendó minden irányelve. Határozati javaslatot nyújt be, melyben annak kimondását kéri, hogy mindaddig ne adják meg az indemnitást, amíg az 1903. évi kiadások fedezése dolgában nem történik intézkedés. (Helyeslés az Ugron-párton.)

Bedőházy János: Nem fogadja el az indemnitást. Támadja a szabadelvűpártot és a többségi elv tulságos erőszakosságát teszi szóvá. Azt mondja, hogy a többség mindent megszavaz minden kormányban, még azt is, hogy a vöröshagyma káposzta. Ez ellen a szervilis politika ellen szól s a kormány ellen, mely még ilyen szervilisebbet akar, amint ezt a visszavont indítvány mutatta. Ilyen kormánynak nem ad indemnitást.

(Az ujoncjavaslatok.)

Elnök jelenti, hogy a főrendiház elfogadta az ujoncjavaslatokat és hozzájárult a képviselőháznak azon határozataihoz, a melyekben a tisztvi vizsgák eredményéről, a katonai öngyilkosságokról és az áthelyezett tisztekről jelentést kíván. Ezzel a határozatok országos határozatokká emelkedtek.

Kovács Pál az indemnitás ellen beszélt.

A vitát az elnök indítványára szerdára halasztották. miután holnap, március 15-én a képviselőház szokás szerint nem tart ülést. Ezután a miniszterelnök előterjesztése következett, a melyről lapunk más helyén közlünk tudósítást.

A főrendiház ülése március 14-én.

A főrendiház ma Csáky Albin gróf elnöklése mellett ülést tartott, melynek napirendjén az ujonctörvény volt. A felsőház *letárgyalta mindkét katonai javaslatot* s vita csak a részleteknél volt.

Zichy Nándor gróf a címnél azt jegyezte meg, hogy a Ház térjen vissza az eredeti: *prakszishoz és a közös hadsereg ujonclétszáma helyett a „magyar csapatok ujoncjutalékáról”* szöveg.

Tisza István gróf azt feleli, hogy a cím teljesen megfelel a közjogi gyakorlatnak s a kiegészítés létrejötté óta honosodott meg. Kéri az eredeti cím megtartását.

Keglevich István gróf: Kívánja, hogy a főrendiház, hasonló esetekben, mint a most lefolyt válság, ne szüneteljen hónapokig, hanem esetleg megelőzve a képviselőház tárgyalásait,

mintha 48. március 15-ike nem is lett volna soha!

En azonban éppen ebben a feltűnő jelen-ségben látom március 15-ikének nagy jelentőségét és kimagasló nagyságát, mert úgy hiszem, hogy minden, ami nagy, csak egymagában lehet nagy. Avagy széttörve, felforgácsolva a tölgyfát is ki becsülné többre a korhadt fűzfánál, mikor építeni kellene vele, rajta és általa? 48. március 15-ike nagy, úgy egymagában, amint volt, de ma csak a foszlányait, csak a forgácsait látjuk. Alig, hogy kiterjedt terebélyes ága annak a fának, mit március 15-ike ültetett, nemzetünknek kertjébe, rá ütött a keserűség villama s nemzetet még nem sujtott úgy az Istenek ostroma, mint a magyart verte akkor, mikor a honfiui bu, lent a határszálen, koronánkat is elásta. Egyenlőség, Testvériség, Szabadság! minden, mi a nemzetet egy nap alatt újjáalkotá; a balsors verte kardok markolatján a hosszú csaták véres mezejére került s Világosan s nemzetnek is megásták a sirt, hogy aztán itt Aradon meghuzhassák hozzá a lélek harangot. A honfiui bubánatnak olyan sötét éjszakája nem borult még egy nemzetre, mint 49-ben a magyarra borult, amely pedig „szétszort hajával s véres homlokával” századokon át annyi vihart oly dicsően állott.

S honnan jött aztán a pirkadó hajnala ennek a sötét nagy éjszakának? Onnan, ahol az

a fénylő csillag vetette volt ránk az első sugárát, 48. március 15-ének szelleméből. 48—49-hez vitte a nemzetet, de 49—67-hez juttatta s ma az én igénytelen meggyőződésem szerint úgy állunk, hogy 67 kell megteremtse, az új 48-at, alapján annak a réginek, amelyből minden a jog, törvény és igazság volt, az a magyar nemzet jövődjének lett az alapjául lerakva. S ha 1867 az önálló Magyarországnak az alapja; 1848 március 15-ikének szelleme ezen az alapon kell hogy megteremtője legyen a független Magyarország!

Csak becsüljük és ne tagadjuk meg a multat soha! Minden alkalommal, ha a nemzetnek nagy napjai fölhevnek erre, áldozunk egy-egy órát szüleinknek szeretetével a nemzeti ügyeknek s a horebhegyi bokorból föllángoló hazafiság tüzeitől ápoljuk az ősök és a hősök erényeit s ha a természet nagy templomában a hazafiság oltáránál összeállunk: bármily kicsinyek vagyunk is, csak gyűjtsük egy halomba mindazt, amin fölépülhet a hazának boldogsága; s a halomból hegy lesz, a hegy mellől nem maradhat el a völgy és a völgy, völgy, halom váltakozva diszelegnek, a Kárpátok bércé föl fog virulni még s ha nem hazugság e nemzet ezeréves multja, tán megcsodálja vagy meg-sokallja már egyszer az ég s fülünkbe zengi szózatát: Éljen a független Magyarország!

vagy párhuzamosan azokkal, folytassa tanácskozásait, anélkül azonban, hogy a képviselőház kezdeményezési jogát ezáltal érintené. Ez meg-erősítene a főrendiház tekintélyét egyrészt, másrészt kellő támpontot nyújtana a kormány-einököknek. (Helyeslés.)

Kisebb ügyek után a tanácskozást berekesztették.

Aradi bortermelők egyesülete.

(A megalakulás előkészületei.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 14.

Egy régóta érzett és nagy szükségét ki-elégítő intézmény valósult meg folyó hó 13-án. Az érdekeltek nagy és lelkesült részvéte mellett megalakult az *Aradi Bortermelők Egyesülete*.

Hogy mennyire szükségét éreztük ezen egyesülésnek, bizonyítja az a tény, hogy Bódi Bódog szőlőbirtosának lapunk e hó 13-iki számában megjelent felhívására, a felhívás megjelenése után alig öt órával, az aradhegy-aljai birtokok egész serege, Pankotától egész Radnáiig minden községből mintegy 1240 hold szőlőterületnek a birtokosa jelent meg a város házában tartott értekezleten, hogy közös bajait megbeszélve, megalakítsák azt a testületet, mely testület, tagjainak erkölcsi súlyával, egyesült anyagi és szellemi tőkájével hivatva lesz védekezni a bortermelőket oly sok irányból támadó ellenséggel szemben.

Bódi Bódog, az egyesület eszméjének meg-pendítője és tervezője, meggyőző szavakban ecsetelte az aradi hegyaljai bajait, melylyel eddig mint látszólag mindenkinek saját magán ügyével senki sem törődött. Nem volt fórum, mely a szőlőgazdák ügye s bajait meghallgassa s azokat orvosolja. Az állam a hegy terméket nagy adókkal sújtja, a helyes szőlőművelés egy tudományt igénylő igen költséges műker-tészetté lett; borainkat pedig a levezető csatornák és a nagy fogyasztók ismerete hiányában legnagyobb részben megbízhatlan közvetítők útján, már a termelési költségek alatti árban vagyunk kénytelenek, többnyire megbízhatlan ügynökök útján elpocsékolni, vagy évekig össze-halmozni. Már pedig 8000 hold kitűnő bortermő, mintegy 20.000.000 korona értéket és mintegy 4 millió korona évi jövedelmet reprezentáló szőlő terület a mai szőlőművelés mellett olyan fontos közgazdasági tényező, mely meg-érdemli, hogy vele ne csak a megye szűk határain belül, de azon túl is érdemlegesen fog-lalkozzanak.

Elismerte az értekezlet, hogy az *Aradme-gyei Gazdasági Egyesület* fordított ugyan anyagi gondot a szőlőművelésre, amennyit tág határu munkakörében arra fordíthatott, de sem ez, sem az a működés, melyet a *Bortermelők Országos Szövetkezete* kifejt, az aradhegyaljai bortermelők speciális igényeit ki nem elégítette. S mint ahogy az Országos Magyar Gazdasági Egyesület mellett létrejött (mert létre kellett jönnie) a Bortermelők Országos Szövetkezete, úgy létrejött most a szükségesség kényszerű nyomása alatt az Aradi Bortermelők Egyesülete. Kitzűzött céljuk: az aradhegyaljai bortermelők országos és helyi érdekeit előmozdítani, ápolni és minden irányban védeni, anélkül, hogy ezzel akár a velők azonos érdekű borkereskedőnek vagy más kereskedőnek ártsanak, valamint azon lelkes férfiak, kik az ügyet felkarolták, garanciát nyújtnak arra, hogy folyó hó 27-iki nap, a virágvasárnap, kor délelőtt 10 órakor a város házában tartandó végleges megalakuló ülésen, melyen most nyert meghívás alapján Bódi Bódog az egyesület kitűzött közlebbi céljait és eszközeit fogja ismertetni és az alapszabály tervezetét fogja bemutatni és mely napon az új egyesület intézősége fog megválasztatni; hegyvidékünk történelmében egy kedvező fordulópontra lesz. Kívánatos, hogy emez, a szőlőbirtokosokra rend-kívül fontos napon a hegyvidék minden szőlő-birtokosa és minden borkereskedője megjelenjen a város házában.

Az előértekezleten, melyen Tagányi István elnököt, Bódi Bódog volt az előadó és Kilényi János a jegyző, többek között jelen voltak: Avarffy Géza, Balázs István, Agvölgyi János, Halmai Andor, Knéffel Lajos, Hoffman Antal,

Hoffman Károly, ifj. Lőcs Rezső, dr. Székely Inigó, Steiner Ferenc, Pásztó Ignác, Hirschmann Albert, ifj. Nachnébel Odön, Valerián József, Vas Gusztáv, Sármezei Akos, Lukácsi Lajos, a Nádasdy uradalom képviselőjében Konez Benő, Herczeg László tb. Végül a további teendők ellátására hivatott végrehajtó bizottság küldetett ki.

Az aradvármegyei szabadelvű párt új elnöke.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 14.

Az aradvármegyei szabadelvű párt vasárnap délelőtt tartott közgyűlésén töltötte be a Vásárhelyi László orsz. képviselő kilépése és lemondása következtében üresedésbe jött elnöki tisztséget. Az egyhangú bizalom és lelkesedés erre a díszes pozícióra Takácsy Sándor dr. nagybirtokos, volt országgyűlési képviselőt juttatta, a ki előkelő műveltségénél, széles látókörénél és szilárd politikai meggyőződésénél fogva egyenesen hivatva van arra, hogy a pártba új életet öntsön s annak ügyeit lelkes ambícióval karolja fel.

A mily örömet kelt a párttagokban az elnök személyének ily szerencsés kézzel való megválasztása, épp oly lelkesedéssel üdvözik a Takácsy helyébe került új alelnököt, ifj. Kintzig Jánost, a megyei közélet és a párt e kiváló tehetségű fiatal tagját, ki a párt szervezésében és vezetésében méltó segítőtje lesz az elnöknek és az alelnököknek.

A mindvégig emelkedett hangulatban lefolyt ülés menetéről a következő részletes tudósításunk számol be:

Az elnök lemondó-levelé.

A közgyűlést, mely a párttagok nagy számának jelenlétében déli 12 órakor vette kezdetét, Bánhidý Antal br. orsz. képviselő, alelnök nyitotta meg. Az ügyek tárgyalása előtt köszönetet mond az Arad csanádi egyesült vasutaknak, mely a közgyűlés megtartására nagytermet átengedni szives volt. Azután előterjeszti, hogy Vásárhelyi László, az aradvármegyei szabadelvű párt elnöke 1903. november 26-án az országos szabadelvű pártból kilépett s e kilépés természetes folyományaképpen egy hozzá intézett levélben tudomásul adja a pártnak, hogy az elnökségről lemond. Midőn a lemondó levelet be- terjeszti, felkéri a közgyűlést, hogy az ekkép megüresedett elnöki tisztség betöltése iránt tegye meg intézkedéseit.

Szathmáry Gyula kir. tanácsos indítványozza, hogy a közgyűlés vegye tudomásul a volt elnök lemondását annál is inkább, mert ezt Vásárhelyi Lászlónak az orsz. szabadelvű pártból történt kilépése előzte meg.

Beles János indítványozza, hogy Vásárhelyi Lászlónak az elnöki tisztségben kifejtett fáradozásaiért a közgyűlés jegyzőkönyvi köszönetet szavazzon.

Erre a közgyűlés a lemondást egyhangúlag tudomásul vette s hasonlóképp hozzájárult a jegyzőkönyv utján való köszönet-kifejezéshez.

Az új elnök.

Következett az aradvármegyei szabadelvű párt új elnökének megválasztása.

Bánhidý Antal br. nem mint a párt egyik alelnöke, hanem mint annak egy régi tagja kíván az elnökválasztáshoz hozzájárulni. Az aradvármegyei szabadelvű pártot eddigi működésében főleg az a szempont vezette, hogy a megyeház gyűléstermeibe a politika, amint csak lehetséges, be ne vitessék. Éppen ezért

a párt csak akkor lépett akeióba, ha a körülmények miatt egységes megnyilatkozása szükségessé vált. Ez volt az oka, hogy a párt eddig oly ritkán működött. Ajánlja, hogy a párt ezen elvet tartsa meg a jövőben is, nehogy a politika oly megyei ügyágazatokba is becsempésztesék önmagától, melyekbe az nem való. (Általános helyeslés).

Az események ez idő szerint arra mutatnak, hogy a jövőben sok alkalma lesz az aradvármegyei szabadelvű pártnak a működésre. A pártot tehát szervezni kell, hogy minden időben akcióképes legyen, mert a párt előreláthatólag fokozottabb tevékenységre lesz utalva. Midőn tehát az elnöki tisztséget betöltjük, ne idősebb tekintélyre adjuk szavunkat, hanem fiatalabb erőt keressünk, olyat, a ki buzgalommal, tapintattal, kellő erélyvel, ambiciózus lelkesedéssel fogja felkarolni a párt ügyeit s a ki teljesen független minden irányban, a kit működésében nem vezet semmi más, csak a szabadelvűség elve s az ehhez való törhetlen ragaszkodás. Ilyennek ismeri ő Takácsy Sándor dr.-t, a szabadelvűpárt lelkes bajnokát, a kinek működése javára és igen nagy előnyére lenne a pártnak. (Általános tetszés és helyeslés.) Ajánlja, hogy a közgyűlés őt válassza meg pártelnöknek. (Helyeslés és éljenzés.)

A közgyűlés egyhangú határozattal kimondja, hogy az aradvármegyei szabadelvűpárt elnökévé Takácsy Sándor dr.-t, a világosi kerület volt orsz. képviselőjét választja meg.

Takácsy Sándor dr. beköszöntője.

Takácsy Sándor dr. elfoglalja az elnöki széket s a jelenvoltak élénk tetszése közt mondja el beköszöntőjét.

Azt a szives bizalmat — ugymond — melylyel őt az aradvármegyei szabadelvű párt megajándékozta és érdemein felül megtisztelte, hála köszönettel veszi s igyekezni fog arra erejétől, tehetségétől kitelhetőleg, legjobb akarata szerint méltónak mutatkozni. Huság nem készíti őt arra, hogy közpályán szerepeljen, izlése sem viszi rá, sőt egészségi állapota atól inkább visszatartja, de ha a párt abban a meggyőződésben van, hogy ő vegye kezébe a vezetést, meghajlik a hazafias kötelesség előtt és elvállalja az elnökséget. (Általános helyeslés).

Oly idöket élünk — folytatta tovább — a melyben nincs feljogosítva senki visszautasítani azon feladatokat, melyek reá várnak. A parlament küzdőterén előfordult, alkotmányunkat és nemzeti létünket egyaránt veszélyeztető újabb események éppen annak voltak kifolyásai, hogy az egyéni felelősség érzete kihalt, hogy indolencia és bizonyos elernyedés fogta el a párttagokat. Ez okozta, ez tette lehetővé a parlamentben elharapodzott helytelen irányt. Az utolsó napok kedvező fordulata, hála Istennek, elhárította a mind jobban tornyosuló veszélyeket. Ha az igazi okát keresi annak, melynek következtében a veszély elmúlt — elismerve a függetlenségi párt komoly, hazafias elemeinek érdemeit — végső eredményében mégis az ok, mely megmentett bennünket, az volt, hogy az országos szabadelvű párt mostani vezére, a miniszterelnök, szóval és tettel, tetteinek súlyával új energiát, új erőt öntött a pártba. (Zajos helyeslés).

Kéri a jelenlevőket, működjenek mindannyian abban az irányban, hogy az aradvármegyei szabadelvű pártban is erős gyökeret verjen ez a kötelességérzet, ez az energia, mert csak így lehetünk igazi támaszai azon politikai eszméknek, a melyeknek szolgálatában állunk. Kéri a párttagok szives és lelkes támogatását. (Általános taps és éljenzés.)

Az új alelnök.

Ezután bejelenti az elnök, hogy az ő megválasztása következtében a pártban az egyik alelnöki állás megüresedett. Felszólítja a jelenlevőket, hogy tegyenek e tekintetben előterjesztést.

Közfelkiáltással ifj. Kintzig János nagybirtokost választja meg alelnökké a közgyűlés.

Az új alelnök hivatkozik Takácsy Sándor dr. azon szavaira, hogy oly idöket élünk, a melyben nics joga senkinek a kötelességteljesítés elől kitérni és visszautasítani azt a bizalmat, a melylyel megtisztelik. Így fogja fel ő is a személye iránt megnyilatkozott bizalmat. Szükségesnek tartja azonban kijelenteni, hogy tudja mindenki azt, miszerint ő a nemzeti párt tagja volt s annak a szabadelvűpártba történt beolvadásakor lépett be ő is a ebbe pártba, melynek most tagjául vallja magát. A legutóbb történt kiválást nem helyeselte s benn maradt tovább a szabadelvűpártban. (Éljenzés.) Benmaradt azért, mert őt a mostani miniszterelnök által beterjesztett programm tökéletesen kielégítette. (Helyeslés és tetszés.) Hangsúlyozza, hogy ő minden körülmények közt hűséges lesz a szabadelvű pártához, ha ez a programm teljes energiával és a maga egészében végrehajthatik. Am ha ez nem történik meg, kénytelen volna lemondani tisztéről s visszatérni azon politikai irányzathoz, a mely neki megfelel. Ha a közgyűlés őt ily értelemben is megtiszteli bizalmával, kijelenti, hogy alelnökké történt megválasztását szivesen elfogadja. (Helyeslés és éljenzés.)

A választmány kiegészítése.

Takácsy Sándor dr. elnök bejelenti, hogy ifj. Kintzig János megválasztása által egyik jegyzői tisztség üresedésbe jött. Javasolja, hogy az elnökség hatalmaztassék fel arra, miszerint a sok munkával járó tisztségre egy alkalmas erőt kiszemeljen.

A közgyűlés elfogadta az indítványt és megbizta az elnököt, hogy a közgyűlésen a jegyzői tisztség betöltésére vonatkozólag tegyen előterjesztést.

A választmányi tagok jegyzékét még 1899-ben állították össze, s az van ma is érvényben, de már idejét multa, mert kilépés, elhalálozás és elköltözés következtében a névsorban több változás állott elő, a mi kiegészítésre vár. Az elnök felhatalmazást kér a választmány új szervezésére olyaténkép, hogy a jegyzékben felsorolt tagok mindenikéhez, a kik nem tartoznak az imént említették közé, nyilatkozattételre felhívást intéz, a melyben megkéri őket, jelentsek ki, megmaradnak-e továbbra is a szabadelvű párt kötelékében. A nyilatkozatok beérkezése után a választmány újraszervezéséről az elnökség a legközelebbi közgyűlésen előterjesztést fog tenni.

Kér továbbá Takácsy Sándor dr. felhatalmazást, hogy az elnökség az elhanyagolt érintkezést keresse és vegye fel újból a megyei kerületi szabadelvű pártokkal, a hol kerületi bizottság felállitva nincs, ott az iránt intézkedjék s a mennyiben lehet és szükséges, szervezze a pártot a községekben is.

A felhatalmazást a közgyűlés egyhangúlag megadta.

Üdvözlő táviratok.

Takácsy Sándor dr. elnök indítványozza, hogy a mai közgyűlésből kifolyólag az aradvármegyei szabadelvűpárt táviratilag üdvözölje Tisza István gróf miniszterelnököt és az országos szabadelvű pártot.

A közgyűlés zajos helyeslések közt magává tette az indítványt s az egyhangú határozat-

hoz képest nyomban megszövegezte és elküldte a következő tavrátokat:

Nagyméltóságú Tisza István gróf
miniszterelnök urnak,

Budapest.

Az aradvármegyei szabadelvű párt mai elnökválasztó közgyűlése alkalmából Nagyméltóságod iránt érzett törhetlen ragaszkodásának és őszinte szeretetének ez uton is kifejezést ad.

Köpf János dr. Titkár. Takácsy Sándor dr. elnök.

Nagyméltóságú Podmaniczky Frigyes br. urnak, az országos szabadelvű-párt elnökének,

Budapest.

Az aradvármegyei szabadelvű párt mai elnökválasztó közgyűlése alkalmából az országos szabadelvű pártot szeretettel üdvözlő és hazafias működésében való támogatásáról biztosítja.

Köpf János dr. Titkár. Takácsy Sándor dr. elnök.

Több elintézni való nem lévén, a közgyűlés az ujon választott elnök és alelnök életése közben véget ért.

A közgyűlésben Takácsy Sándor dr. elnökle mellett részt vettek: Baross Zsigmond dr., Bánhidó Antal br. orsz. képviselő alelnök, Belles János alelnök, Bohus István br. főrendiházi tag, Bohus Zsigmond br. főrendiházi tag, Boros Iván, Csernovics Diodor dr., Dálnoki Nagy Lajos dr., Faragó István, Fábrián László, Hoppes Aladár, ifj. Kintzig János alelnök, Kirilicsku Gyula, Köpf János dr. titkár, Nachtnebel Gyula, Schmidt Elek, Szathmáry János, Szathmáry Gyula, Urbán Iván, Vásárhelyi Béla főrendiházi tag, Verzár István stb.

A Fehér Kereszt ujjaalakulása.

(A vasárnapi közgyűlés.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 14.

Az aradi Fehér-Kereszt egyesület vasárnap délután igen népes közgyűlést tartott Urbán Iván főispán elnökle mellett a városház tanács-termében.

E népszerű s Arad város elite társadalmát magában foglaló egyesület évről évre mind nagyobb és nagyobb tért hódít a társadalom minden rétegében, úgy hogy legközelebb már az első jótékonyági egyesülete lesz a városnak. A gyűlés lefolyásából meggyőződhetett mindenki, hogy ez az egyesület alig öt évi fennállása óta mennyi nyomort enyhített, hány kisedet mentett meg az életnek és a hazának jó szívé pártfogók közreműködésével.

Első sorban Urbán Ivánnét, mint az egyesület elnöknőjét, azután gr. Breda Viktornét, Laczay Endrénét, özv. Boros Béninét, Kádas Kálmánnét és Wadowszky Gusztávnét illetik meg az elismerés szavai, kik lankátalan buzgalommal fáradoznak a nemes cél érdekében; de méltó elismerés illeti meg a női választmány minden tagját, hogy odaadó lelkesedéssel támogatják az egyesület minden törekvését.

Az egyesület beléletéhez tartozó ügyeken kívül legfontosabb tárgya az új alapszabályok előterjesztése volt, melyeket a közgyűlés egyhangulag elfogadott. Ezen új alapszabályok értelmében először is az egyesület címe változik meg, amennyiben az eddig használt „lelkeskedő egyesület” helyett: „gyermekvédő egyesület” lesz. Céljai is módosulnak, a mennyiben a régi lele. cházakat az állam gyermekhely néven államosította, a gyermekmentés ügye első sorban az államra hárult, az egyesület pedig csak segédkezik az állam munkájában úgy anyagilag, mint erkölcsileg.

Legvégül Lejtényi Sándor titkár lemondása és Leitner Ernő dr. igazgató orvos indítványai után határozással kimondja a közgyűlés, hogy a titkár állását csak a legközelebbi tisztújító közgyűlésen tölti be; az indítványokból kifolyólag pedig először is fölír a belügyi kor-

mányhoz 2000 korona segélyért; másodsor, hogy egy varró- és egy harisnyakötő gépet szerkez be a menhelyben levő anyák üres idejének elfoglaltatása végett.

A gyűlésen jelen voltak: Urbán Ivánné, Urbán Péterné, özv. Abaffy Emiline, özv. Boros Béniné, özv. Hudetz Ferenoné, Issekutz Lászlóné, Tagányi Istvánné, Kádas Kálmánné, Kristyóry Jánosné, özv. Fenyves Ignacné, Tisch Mórné, Szöllösi Istvánné, Robitzek Gusztávné, Baross Boriska, Lócs Rezsóné, Steiner Ferenoné, Habereger Györgyné, Hermann Gyuláné, özv. Petrovics Mihályné, Urbán Iván, Kádas Kálmán, Kovács Vince, br. Exterde Kálmán, Pozsgay Lajos dr., Leitner Ernő dr., Posgay István dr., Szombathelyi N., Podor Odön dr., Szathmáry Géza, Székely Salamon, Pollák Ignác és Lejtényi Sándor.

Az ipartestület tisztujtása.

(Viharos közgyűlés.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 14.

Viharos jelenetek, izgatott választás mellett folyt le vasárnap az aradi ipartestület tisztújító közgyűlése. Egyik nevezetes mozzanata a közgyűlésnek, hogy egy felszólalás folytán a szokásos felmentvény megadása körül heves, zajos vita keletkezett. A tisztujtás eredményének nevezetes része, hogy az eddigi elnököt, Berán Antalt szótöbbséggel újra megválasztották.

A közgyűlést délelőtt tíz órakor Berán Antal elnök nyitotta meg. Bejelentette, hogy a közgyűlésen az iparhatóság képviselőjében Zubor Andor iparhatósági biztos van jelen. A jegyzőkönyv vezetésére Kiss Ferenc ipartestületi titkárt, a jegyzőkönyv hitelesítésére Scher János, Müller József és Czukor Lászlót kérte föl.

(Vihar az évi jelentés körül.)

Az évi jelentéseket Kiss Ferenc titkár ismertette, hangsúlyozva, hogy az ipartestület vagyona az elmúlt évben 50,000 koronáról 59,000 koronára emelkedett.

Reinhardt Gyula szölt elsőnek az évi jelentéshez. Kifogásolja a zárszámadásokat, különösen a leltár felvételét; 1902. év végén 4053 korona volt. Ehhez új beruházás 1000 korona. Tehát összesen 5050 korona. A zárszámadásokban mégis vagyonszerűen 6051 korona van felvéve. (Nagy zaj.) Maga kérdést intézett aziránt, hogy a nézőpítő sorsjegyek nem szerepelnek mint teher, pedig még 841 korona ezekből beváltatlan, a fa és fémpari szakiskolának fizetendő 400 korona évi hozzájárulás se kifizetve nem lett, sem mint tartozás nem szerepel. Utal arra, hogy a költségelőirányzat nem lett betartva. Nem hajlandó a felmentvényt addig megadni, míg a kielégítő választ meg nem kapja.

Kiss Ferenc titkár felemlíti, hogy a leltár új becslés alapján lett megállapítva, melyet a számvevők és szakértők helyesnek ismertek el. Ajánlja, hogy bizottság küldessék ki a számadások megvizsgálására.

Komjáthy Zsigmond nagy zajban szölt a jelentéshez. Kifogásolja, hogy az ipartestületi ház bérjévedelme három év óta több mint ezer koronával csökkent. Az utóbbi időben nagy befektetések lettek téve, sőt az 1400 korona ház-bérjévedelemből kell még az adót s több költségeket levonni s így nemcsak semmit nem jövedelmez a 80,000 koronára felbecsült vagyony, hanem ráfizetéssel jár. (Óriási zaj.)

A kavarodás ezzel nagyobb lett. Többen beszéltek egyszerre, s már arról is szó volt, hogy a közgyűlést a számadások megvizsgálásáig elnapolják.

Zubor Andor iparhatósági biztos nem járul hozzá, hogy a közgyűlés elnapoltassék sem pedig, hogy egy bizottság küldessék ki a számadások megvizsgálására, hanem törvényes jogánál fogva a városi számvédség által fogja megvizsgáltatni az ipartestület számadásait s a felmentvényt, ha azok rendben vannak, egy rendkívüli közgyűlésen is megadhatják a közgyűlésnek.

Az iparhatósági biztos jelentését általános helyesléssel fogadták.

(Az iparosok és a templomépítés.)

Kiss Ferenc titkár még az ipartestület ház kibővítéséről tett jelentést, azután az új rémai katolikus templom építése miatt újból kitért a vihar.

Az előjáróság azt indítványozta, hogy az építendő új róm. kath. templomra 1000 koronát szavazzanak meg.

Ezzel kapcsolatosan a református és ág. ev. ipartestületi tagok a maguk templomaik részére szinte 500—500 koronát kértek. Az előjáróság úgy akarta megoldani a kérdést, hogy az ezer koronából 600 koronát az új róm. kath. templomra, 400 koronát pedig a másik két egyházközségnek adjalak.

Havancsák József figyelmeztette a tagokat, miszerint a testületnek oly sok tartozása van, hogy kötelezettségének alig tud eleget tenni. Ő bár katolikus, de nem tartja helyesnek az adományozást. Négy év előtt az aradi ipartestület határozatot hozott, hogy az aradi Kessuth szoborra addig folytatja a gyűjtést, a míg az az ezer koronát el nem éri. Ebbeli köteletségét még nem tudta befejezni. Attól fél, hogy így fog járni az ipartestület az újabb összeg megszavazásánál is. Sőt attól lehet félni, hogy a többi felekezeti tagok is fellépnek hasonló kérésekkel. (Helyeslés).

Steigerwald Alajos azt ajánlja, hogy most a választás előtt, mikor a kérdések még elég izgatottak, e kérdést ne bolygossák. Vegyék le a napirendről s a megválasztott új előjárósági tagok terjesszék azt egy rendkívüli közgyűlés elé. A közgyűlés elfogadta Steigerwald indítványát.

(A választások.)

Ezután következett a tisztujtás. Berán Antal elnök és Müller Károly ügyész az eddigi bizalmat megköszönték, a mire Zubor Andor iparhatósági biztos átvette a testület pecsétjét.

A közgyűlés a választás vezetésére Rosmanith Albert, Bartel János, Steigerwald Alajos, ifj. Radocsányi Jánost, jegyzőül Kiss Ferenc ipartestületi titkárt. Az előjárósági tagok szavazatszedőbizottsága tagjaivá: Reinhardt Gyula, Joanovits Antal, Hoffmann Viktor, Gábor Andrást, jegyzőül: Faragó Bélát küldte ki.

Azután megkezdődött, két urnánál a szavazás. Az elnöki állásra 498, az ipartestületi előjárósági tagokra 472 szavazat adatott be:

Legnagyobb izgatottsággal az elnökválasztás eredményét várták. A szavazás eredménye a következő volt:

Berán Antal kapott	316,
Mihálik József	143,
Weil József	48.

Az eredmény kihirdetését a Berán-párt nagy lelkesedéssel fogadta. A megválasztotthoz küldöttséget menesztettek, s a terembe érkezőkor éljenzéssel fogadták.

Zubor Andor iparhatósági biztos rövid beszéd kíséretében ismét átadta neki az ipartestület pecsétjét.

Az előjárósági tagok szavazatának összeolvasásával csak hat órákor lettek készen. Megválasztottak.

Előjárósági rendes tagokká:

Ifj. Czeller István 464 (uj), Rosmanith Albert 464, Weil Alajos 451 (uj), Szablóczky László 459, Barthel Ernő 433, Rothmüller Ferenc 433, Gid Samu 404 (uj), Kaiser Lipót 385, Stojakovits Milán 289, Joanovits Antal 289, Czirák Alajos 290, Szilágyi Jakab 288, Steigerwald Alajos 281 (uj), Glück Károly 280 (uj), Panker Viktor 274 (uj), Probst Mihály 272 (uj), Karczagi Sándor 270, Irmer Henrik 256 (uj), Gábor András 245, Barthel János 249, Bittenbinder Konrad 248, Berán Antal 229, ifj. Radocsányi János 228 (uj), Schwellengreber Gy. 248, Békési Ferenc 241 (uj), Seelinger Andor 243 (uj), Olasz Lajos 239, Stoll Béla 219 (uj), Sebessy Ferenc 217 (uj) Czermann József 215 (uj).

Póttagok: Kremmer János 249, Szkoicza Ignác 243, Kotilla József 238, Mihály Ferenc 192, Kristóf György 190, Preisler János 190, Horvátn József 190, Tapolcsányi Gyula 192, Opritz Pál 185.

Számvevőkké megválasztottak: Hoffman Viktor 252, Schäffer Richard 209, Ifj. Radocsányi János 194, Czernóczky Mihály póttag.

Az eredményt Zubor Andor iparhatósági biztos azzal a kijelentéssel zárta, hogy a megválasztottak nyolc nap alatt tartoznak nyilatkozni, hogy tisztségüket elfogják-e vagy sem.

SPORT.

Maione vivóakadémiája.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 14.

Vasárnap délután folyt le a Központi-Szálló nagytermében az aradi közönség színe-javának jelenléte mellett az az érdekfeszítő vivóakadémia, amelyet Maione Vince, a kitűnő aradi vivómester rendezett. Az akadémián résztvett Giovanni Bartoli kassai vivómester, a világhírű Graeco tanítványa, aki az 1891-iki palermói kiállításán első díjat és aranyérmét nyert, és Páduában, valamint Speziában is sikerrel mérkőzött a legjobb olasz mesterekkel.

Rajta kívül Dusbaba Vilmos békés-csabai és Armentani Eduardo szegedi vivómesterek vettek részt a vivóakadémián. Dusbaba Vilmos a bécsujhelyi akadémián nyert mesteri oklevelet; pár évvel előbb még az aradi háziezred hadnagya volt, majd kilépett a katonaságtól és Békéscsabára ment, ahol a torna-egyesület vivómestere lett. Több aradi vivóakadémián részt vett, mérkőzött Merignackal és Barba-settivel. Armentani Rómában nyert diplomát; Velenceben két, Páduában és Grácban egy-egy első díjat nyert. Négy éve szegedi vivómester. Maione Vincével együtt tanult vinni.

Az akadémia első számaként Maione Vince Korbuly Lászlóval mutatott be tör iskolavívást; később ugyanők kard iskolavívást mutattak be.

A második szám törassaut volt Armentani és Bartoli mesterek között. A közönség zajos tapsal honorálta e remek mérkőzést. Ezután Dusbaba Vilmos kerít szembe Láng Oszkár aradi amatőrrel. Ez a mérkőzés egyike volt a legkomolyabb számoknak.

Majd Maione Vince mérkőzött Bartolival és Armentanival. Az aradi mester általában főlényben volt ellenfelei fölött; különösen bámulatos rugékonysága és biztos rövid vágásai keltek nagy tetszést.

Az egész akadémia legszebb száma az Armentani-Maione mérkőzés volt. Óriási tapsvihar támadt, mikor a kardassaut-t befejezték.

Az akadémia maître d' assautja Vince Miklós volt. A juri tagjai közül jelen voltak: Lehmann Vince vezérőrnagy, Wachsmann Vilmos ezredes, Dittrich Albert alezredes, Moys Dezső tüzérőrnagy, Szathmáry János, Sorbán János, Lócs Részó, Szakolczay Lajos kir. alügyész, Andrányi Károly, Baross Ferenc dr., Stauber József, Laczay Endre, Heinrich Sándor, Nagy Sándor.

+ **Aradi tornászok Temesvárott.** A temesvári tornaegyesület e hó 12-én, szombaton este hat órakor tartotta első nyilvános háziversenyét. Az egyesület ezen első nyilvános szereplésére meghívta az „Aradi Tornaegyesület” is, mely tekintélyes csapattal képviseltette magát a szépen sikerült sportünnepen. Dr. Steinitzer Pál alelnök és Nagy Sándor titkár-művezető vezetése alatt az aradi tornaegyesület tagjai közül Alt János, Bauer Béla, Bauer Gyula, Du'ner János, Farkas Ignác, dr. Fényes Iván, Gaál Dezső, Hoffman János, Jancovics Ferenc, Kell Lajos, Kilényi Zoltán, Kmetya Lajos, Nádray Aurél, Solymos Ferenc, Szeredy Gyula, és Ziffer Sándor rándultak át Temesvárra. A verseny végén, a melyen csak temesvári tornászok vettek részt az „Aradi Tornaegyesület” vendégtagjainak mintacsapat-tornászása következett ugró asztalon. A Fényes Iván dr., az Aradi Tornaegyesület előtornászója vezetése alatt végzett gyakorlatok nagy tetszést arattak. Az

Aradi Tornaegyesület tiszteletdíjúl babérkoszorút kapott. A díjak és kitüntetések kiosztása után a tornászok közös vacsorára gyűltek össze. A vacsorán Gerdanovics Sándor táblai bíró, a temesvári Tornaegyesület elnöke és dr. Tokes István vármegyei aljegyző az aradi tornászokat éltették, dr. Steinitzer Pál a Temesvári Tornaegyesület, Nagy Sándor a disztornán részt vett öreg urak csapatját, Kell Lajos a hölgyeket, Lendvay Miklós vármegyei aljegyző és Verő Adolf, Nagy Sándort.

+ **Házi tornaverseny.** Az Aradi Athletikai Klub, amely a polgári fiúiskolában, Molitorisz József, sportintéző vezetésével állandó torna-gyakorlatokat tartott, ezek végeztével e hó 19-én a polgári fiúiskolában disztornázást rendez. A házi ünnepély fél hét órakor veszi kezdetét a következő programmal:

1. Szabadgyakorlatok súlyzókkal. 2. Csapatornázáskorlát. 3. Csapatornázás nyújtón. 4. Osszetett verseny: korlát, nyújtó. 5. Osszetett verseny: magas-ugrás, súly-emelés. 6. Csapatornázás lovon. 7. Díjak kiosztása.

Az ünnepélyre meghívókat nem bocsájt ki a klub, csupán ez uton kéri az érdeklődőket a megjelenésre. A háziverseny egyszersmind befejezése lesz a klub téli zárt munkájának, mert idestova kiköltöztetik szereiket a sporttelepükre, ahol is kezdetét veszik az előkészületek az ez évi országos atletikai viadalra, melyet június havában ismét meg az Aradi Athletikai-Klub.

Az orosz-japán háború.

(Japán jelentés a port-arthuri harorról.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, március 14.

Alexejev jelentése után, a melyben az oroszok legutóbbi port-arthuri vereségét óvatosan burkolta el diplomatikus szavakba, ma nyilvánosságra került a japán vezérnek, Togo admirálisnak jelentése. Ha ebből még bizonyos elfogultságot le is számítunk, akkor is kétségtelen, hogy a csütörtöki ütközet Japán győzelmével ütött ki, s hogy az oroszokat tetemes veszteség érte.

Makarov generális pedig azt mondta: érte az oroszokat külön dolog, s mégse ártott meg nekik. A háboru csak az oroszok győzelmével végződhetik.

A legújabb hírek közé tartozik, hogy Vilmos német császár pecsétes levelet küldött a cárnak. Hogy a pecsétes levél mit tartalmaz, nem tudni, de körülbelül bizonyos, hogy szó van benne a háboruról is.

Legújabb híreink a következők:

Togo a port-arthuri harorról.

Tokió, március 14. A csütörtöki port-arthuri támadásról Togo tábornok a következő jelentést tette:

A mi két torpedó flottánk éjjel egy órakor közeledett a kikötő bejáratához. Mivelhogy ellenséges hajóra nem akadtak, az egyik flottilla aknákat bocsátott le, a mi a partról való lövöldözés dacára is sikerült. A másik flottilla később Liao-ensantói délre hat ellenséges torpedónaszádra ütközött. Mintegy fél óráig tartó heves ütközet következett kis lövőtávolságból. Asachio, Kasuga és Akasuki nevű hajóink érintkezésbe jöttek az ellenséggel és annak hajóit megrongálták. Az egyik hajónak kazánja sérült meg, a másikon tüzet láttunk kitörni. Az ellenség elmenekült. Minekünk nyolc sebesültünk és hét halottunk volt. Az Asachiot megkapta egy gőzös és négy fűtőnek halálát okozta. A mi hajóink közül egy sem lett harc-

képtelen. A másik flottilla a kikötő bejáratától távozva, két orosz torpedónaszádot észlelt, melyek a nyílt tengerről jöttek. Mi megtámadtuk ezeket. A küzdelem egy óráig tartott. Az egyik torpedónaszád súlyos sérüléssel menekült. A Szaganani torpedó üldöző hajó hatalmába kerítette a Stregucsi nevű orosz torpedórombolót. A Szaganani magához vette a legénységet, a hajó pedig magára maradt és nem sokára elsüllyedt. A Szagananinak két halottja volt, az Akasukin pedig egy alhadnagy és három közember megsérült. A mikor hajóhadunk zöme Port-Arthur elé érkezett, cirkálóhajóink torpedónaszádaink védelmére indultak. A hajóhad Liaotiesang közelébe vonult és a kikötő belsejére ágyuzott. Az ostrom négy óra hosszat tartott. Egy cirkálóhajó jelentése szerint, mely az ágyuzást figyelte, az ostrom igen hatásos volt. Ágyuzás közben az ellenséges ütegek viszonzták lövéseinket, de hajóhadunkban kár nem esett. Hajóhadunk egy másik cirkálója Talienvanba ment és a Sanhantau erősséget lövöldözte és több épületet megrongált. A Takazako cirkáló és a Kiljaja torpedónaszád bejárták a félsziget nyugati partját, de az ellenségnek nyomát sem látták. Egy orosz torpedóromboló, mely harmadik támadásunkkor megsérült, teljesen elmerült, úgy, hogy csak egy árbóca nyulik ki a vízből. Hajóhadunk két órakor hagyta abba a lövöldözést és visszatért gyülekező helyére.

London, március 14. A Daily Mail jelenté Csifuból: A Daily Mail bérelt naszádjá, mely szombaton Port-Arthur mellé közeledett és a két külső erődöt közelről megszemlélte, azt találta, hogy a befelé eső erősség sértetlennek látszik. Az ágyuk mind helyükön voltak. A Breadil nevű halom tetején lévő erődöt a japánok tüzelése szemlátomást nagyon megrongálta. Az erősítések megrepedtek, a föltöltések elpusztultak és ágyu nem látható. Az újvárosból nagy füstfelhők szállanak fel. Csapatokat nem lehetett látni és az életnek semmi jele sem mutatkozott. Még zászló sem lobogott.

Franciaország és Japán.

Páris, márc. 14. Hír szerint Icsio herceg japán katonai attasé legközelebb elhagyja Párisot. Delcassé külügyminiszter hír szerinti a japán követtel tegnap folytatott beszélgetés során bárságosan figyelmeztette, hogy a herceg helyzete igen kényes és hogy e körülmények között jobb volna, ha a japán kormány őt más attaséval helyettesítené.

A Petit Journal jelezte, hogy Martin irnok már több hónapja tárgyalni akart volna az olasz tengerészeti attaséval, ki szombaton kijelentette a Matin tudósítójának, sem látásból, sem leveléből nem ismerte, hanem létezéséről csak az újságok révén szerzett tudomást. Berry nacionalistának e kérdésben interpellációjával talán már ma foglalkozik a kamara. Pelletan tengerészetiügyi miniszter állítólag kijelentette, hogy nincs kifogása ellene, ha az ügyet nyílt ülésen teszik szóvá.

Az elbizott hadvezér.

Moszkva, márc. 14. Kuropatkin tábornokot nemesség és egyéb rendek képviselői üdvözölték, mire ő hosszabb beszédben felelt és kifejtette, hogy Oroszország már sokkal nehezebb napokon ment keresztül, mint a mostani, azonban mindig győzelmesen került ki. A nélkül hogy becsmérelné az ellenség erejét vagy a fennálló nehézségeket, Oroszország ezuttal is teljes nyugalommal és bizalommal várhatja a Japántól megkezdett háboru kimenetelét.

Vilmos császár a cárhoz.

Berlin, március 14. *Frigyes Lipót* herceg Vilmos császár sajátkezűleg írt levelét viszi Szentpétervárra a cárhoz. Kétségtelen, hogy a levél tartalma az orosz-japán háborúval áll összefüggésben.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.**A színház műsora:**

Kedd: *Gotterhalte*, dráma. (Páros bérlet.)
Szerda: *Ember tragédiája*, dráma. (Páratlan bérlet.)
Csütörtök: *Drótosót*, operette. Sarkadi Aladár főléptével. (Páros bérlet.)
Péntek: *Kis fészek*, vígjáték. Sarkadi Aladár főléptével. (Páratlan bérlet.)
Szombat: *Niobe*, operette. (Páros bérlet.)

Gotterhalte.

— Bemutató előadás. —

Hogy mi is a Podmaniczky báró mondását travesztáljuk: haza ias darabot, vagy jót kell adni, vagy semmit, de adni kell mindenestre, főképe márciusi nagy nap vigiliáján. A *Gotterhalte*, mely a Magyar Színház műsorából került le hozzánk, még a semminél is semmibb. Tisztesség adassék *Mérei Adolf* szépen megírt és hazafias tüztől pattogó verseink, úgy szintén a tendenciának is, mely ezen az alkalmi darabon végighúzódik, maga az ujdonság, mint színmű, rettenetesen rossz és lehetetlenül unalmas.

Isten a tanunk rá, hogy ha Sággy nyugalmazott kapitány (*Győre*), oly gyönyörű tirádákat nem szavalna a Kossuth-nóta mellett, ha fel nem forrainá a kedélyeket a gyűlöletes „*Gotterhalte*” iránt, ha Aladár fia, a honvédfőhadnagy (*Simon Jenő*), oly férfiasan s a magyar szívnél oly jól eső melegséggel védelmébe nem venné egy hencsér, léha osztrák tisztcske (*Bónis*) pökhendi fellépésével szemben a Kossuth-dalt, melyet a lajtinánt ur „piszkos nótának” nevez, ha az öreg Sággy ki nem kapná a regiméntstambur kezéből a vezénylőpálcát és végig nem verne a katonabandán, mikor az fia temetésén a „*Gotterhalte*”-t meri muzsikálni, ha mindez meg nem történne és alkalmat nem adna arra, hogy a márciusi hangulatban lévő emeleti közönség a színészekkel együtt énekelje a Kossuth-nótát és megabucogja, kifütyülje a „*Gotterhalte*”-t. Bónissal egyetemben: mondom, ha mindez meg nem történne és nem ismétlődne három felvonáson keresztül, bizony megszökött volna már a darab elején a közönség. Azonban, hála a tüntetésnek, a figyelmet nem a színpadon történő esemény kötötte le, hanem az általános várakozás, hogy mikor fog megint éljenezni, abucogni, fütyülni, vagy énekelni a magasabb régiók publikuma.

Szóval a hazafiasság jegye helyett a hecc jegyében folyt le az előadás. Erre pedig a márciusi szent este talán még sem méltó. Adjának arra való érdemes darabot, illesszék abba bele a Kossuth nótát, a Hymnuszt, vagy a Szózatot, akkor is énekelni fog a közönség komolyan, hazafias méltósággal, de legalább nem fog bosszankodni azon a kegyetlenül rossz és üres histórián, mely előtte a színpadon lejátszódik. (v.)

* **Lemondó színházi orvosok.** *Kabdebó János dr.* és *Tisch Mór dr.* ma a *Zilahy Gyula* színház igazgatóhoz intézett levélben bejelentették, hogy *színházi orvosi tisztségükről lemondanak.*

* **Obrenovics Sándor.** A nyáron husz perccel a Szerb királygyilkosság után *Kerekes Pungor Mihály* népköltőtársunk megírt egy rémdrámát, melyben Sándor és *Draga* tragédiája, továbbá: vagy a belgrádi vérnász, vagy a

konak titka, vagy az utolsó *Obrenovics* és vagy a szerb királygyilkosság rejtelmek vannak földolgozva. Az irodalomban az alsóbb néposztályt érdeklik az ilyen irodalmi termékek, a színházban pedig a felsőbb réteget; a karzat régióit. Meg is telt tegnap a színház a második emelettől fölfel és élvezett az isteni nép annál jobban, mert az ő tiszteletére volt bérletszünet a színházban. A darabról persze nincs mondanivaló a színészek pedig, különösen *Gazdy Aranka* és *Könyves* becsületesen játszottak. Nincs is az a színpadi remekmű, amelyben annyi tapsot arassanak, mint amennyi vasárnap este kijutott nekik. Figyelemre kell még méltatnunk az igazgatóság tapintatos eljárását, hogy — ha már egyáltalában előadta ezt a darabot — nem vette el érte a bérlek egy estéjét. (a.)

* **A nagyváradai színház.** *Nagyváradról* táviratozzák: A színházi bizottság mai ülésének határozatából oly javaslatot terjeszt a közgyűlés elé, hogy a *Szigligeti* színházat, a melynek bérlete 1905-ban lejár, pályázat mellőzésével újra, három esztendőre *Somogyi Károlynak* adják.

* **Zilahy az agghonvédeknek.** *Zilahy Gyula*, az Aradi Nemzeti színház igazgatója holnap a szabadságünnepeken vendégül látja az aradi agghonvédeket. Ma átiratot intézett *Simai István*-hoz, a honvédegyelet elnökéhez, értesítve őt, hogy a 48-as bajnokok számára korlátlan számban bocsájt rendelkezésére jegyeket.

* **A kapitány kisasszony.** Az aradi színház a jövő héten a régi operettirodalom egyik legbájosabb termékét, a *Kapitány kisasszony*-t mutatja be. A darab címszerepét *Zilahyné* játssza.

Tisza munkaprogramja.

(A miniszterelnök előterjesztése.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, március 14.

A képviselőház mai ülésén terjesztette elő *Tisza István* gróf miniszterelnök a képviselőház munkaprogramját. A hosszú időn át meddő parlamentnek szorgos munkára hívása volt ez az előterjesztés, a melyet a többség nagy helyesléssel fogadott. Az ülés ezen részéről a következő távirati tudósítást vesszük:

Az ülés végén *Tisza István* gróf miniszterelnök előterjesztette a Háznak legközelebbi munkaprogramját. Elsőben is azt a szándékát jelentette be a miniszterelnök, hogy a választói névjegyzékekre vonatkozó törvényjavaslatát vissza fogja vonni. Mivel még a múlt héten is olyan volt a helyzet, hogy az indemnitás megszavazása és az adókiadás megkezdése április vége előtt várható nem volt, a kormány törvényjavaslatot nyújtott be a választói névjegyzékekről. Azóta a helyzet megváltozott és a kormány reméli, hogy az indemnitás javaslat idejében válik törvénynyé. Ezért akarja visszavonni a törvényjavaslatot. Ebben a dologban a kormány két leiratot intézett a központi választmányoknak. Ha azonban az indemnitási javaslatot nem tárgyalná le idejében, akkor a kormány közben akarja elintéztetni a választók összehívására vonatkozó törvényjavaslatot. Következik tehát:

az 1904. évi két ujoncjavaslat,

a magyar katonai alap-tványokról szóló törvényjavaslat,

az olasz kereskedelmi szerződés megújítása,

a horvát provizórium.

Ha ezen javaslatokat a nagyhétig a Ház letárgyalja, akkor a jelen ülészakot berekesztik és két heti husvétii szünet lesz, hogy a kormánynak ideje legyen a felhalmozódott munkanyagot földolgozni. Husvét után megnyitják az új ülészakot, amelyen a következő javaslatok kerülnek legelőször tárgyalásra.

1. a cseruházai törvény;

2. az új perrendtartás;

3. a vármegyei tisztviselők és községi jegyzők fizetésrendezése;

4. az 1904. évi költségvetés.

Ez utóbbi kérdéshez hozzátette a miniszterelnök, hogy a kormány novemberben foglalta el az állását, a mikor az égetően sürgős napi teendők olyan tömegével talált szemben magát, hogy a költségvetésnek kellő alapossgal való elkészítésére fizikai idővel nem rendelkezett. Ez szolgáljon mentesül, hogy a Ház ma se látja maga előtt az 1904. évi költségvetést.

A jobboldal élénk helyesléssel fogadta ezt a munkaprogramot s ezzel az ülés véget ért.

Solymossy László báró halála.

(A főrendiház gyászsa.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 14.

Sulyos gyász érte a báró *Solymossy-családot*. A családnak feje, idősb báró *Solymossy László* főrendiházi tag, *Solymossy Lajos* báró, borosjenői földbirtokosnak és a borosjenői kerület országgyűlési képviselőjének édesapja, a magyar politikai világnak és a közéletnek ismert, tiszteletben álló embere, vasárnap meghalt. Hetvenkét éves korában, nagyloósi kastélyában érte a halál, ahol már hosszabb ideje beteg volt. Halála gyászszal illeti a báró *Bohus-családot*, fia, *Solymossy Lajos* báró neje, szül. *Bohus Elma* bárónőnek révén.

Solymossy László 1835. november hó 6-án Győrben született. Tanulmányait a győri, mór-dori és pozsonyi gimnáziumokban és a magyar-óvári felső gazdasági iskolában végezte. Az 1848—49-iki szabadságharcban előbb mint nemzetőr, utóbb pedig mint Miklós-husár vett részt, a világi fegyverlerétel után Komáromba menekült, ahol mint *Bocskay-husár* szolgált. 1859-ben Veszprémmegyében egy kisebb birtokot, 1861-ben pedig a herceg *Esterházy-féle* süttői uradalmat bérelte ki.

Tíz év alatt vétel útján megszerezte Sopronmegyében a loósi uradalmát, utóbb pedig a bolbói és heresznyei uradalmakat Somogy megyében, az egervári uradalmat Vas megyében, a borosjenői uradalmat Aradmegyében, a nagyterenei uradalmat Kis-Küküllőmegyében, az ó-szőnyit Komárommegyében, a kis-terenei birtokot Nógrád- és Hevesmegyében, a mosncai pusztát Temesmegyében, a pinnyei birtokot Sopronmegyében és végül a felső- és alsó-att-raki birtokot Nyitramenyében. A vagyont, a mely utána maradt, körülbelül harmincöt millió koronára becsülik. Főleg gazdálkodással foglalkozott, de a mellett tevékeny részt vett a közügyekben is. Tizenkét évig tagja volt a sopronvármegyei közigazgatási bizottságnak és mint választási elnök, hét választást vezetett. 1892-ben a világi kerületben megválasztották országgyűlési képviselővé, 1895-ben pedig a főrendiházi tagsági jogosultsággal a magyar bárói rangot kapta. Az elhunyt báró sokat utazott Svájcban, Német-, Francia- és Olaszországban.

Családja a következő gyászjelentést adta ki:

Loósi és egervári idősb *Solymossy László* született *Horváth Terézia* úgy saját, mint gyermekei ifjú báró *Solymossy László* és neje *hidvéghl Nemes Janka* grófnő, valamint gyermekeik: *III. báró Solymossy Lajos* országgyűlési képviselő és sz. kívüli honvéd-husár hadnagy és neje *világi Bohus Elma* bárónő, valamint gyermekeik: *Tibor*, *Gábor*, *Mártha*, *Iris* és *Lajos*; báró *Solymossy Odón* a magyar főrendiház örökös jogu tagja, ezidőszent országgyűlési képviselő, t. honvéd-husár főhadnagy, a *Johanna-rend* t. lovagja; *Solymossy Irma Olga* bárónő férjezett losonci gróf *Gyürky Viktor* és gyerme-

novits Diodor dr. államjóságigazgató, Farkas József makói polgármester, Fabian László nyug. főispán, Juhász Bálint, Kristóffy József Szatmármegye főispánja, Margitay József dr., Nachnébel Odon, Salacz Gyula országgyűlési képviselő, Szathmáry Gyula, Urbán Iván főispán.

— Az aradi waggonygyárról egyik helyi lapban olyan közlemény jelent meg tegnap, mintha a gyár hat főtisztviselőt és százötven munkást elbocsátott volna. Illetékes helyről nyert információk alapján jelenthetjük, hogy a gyárban sem a tisztviselők, sem a munkások karában jelentékenyebb változások nem történtek. A múlt év november 28-án, tehát a waggonygyári üzeset napján, 1319 munkás volt alkalmazásban és folyó évi február hó 28-án 1316 ember állott munkában a telepen. Ez óta pedig nagyobb számú elbocsátások nem történtek. Az említett cikk *Hieronymi* Károly kereskedelmi minisztert is aposztrofálja, mintha az a munkáért hozzáfordul aradi gyárat ridegen elutasította volna. *Hieronymi* Károly nagyszabású egyéniségéről senki föl nem tételezheti, hogy bármely alkalommal is kicsinyes szempontok vezessék, ha a magyar ipar támogatásáról van szó. Sok alkalmunk volt meggyőződni róla, hogy *Hieronymi* Károly szívében viseli Arad érdekeit, a minthogy ez nem is lehet másképp, a mikor egy magyar kereskedelmi miniszterről és egy nagy magyar emporium vitális gazdasági érdekeiről van szó. Nincs az a gyár, melynél tisztviselő vagy munkásváltozások elő ne fordulnának; nincs ipartelep, ahol az egyik vagy másik ágazatban elbocsátások vagy újabb alkalmazások ne történnének, a szerint, a mint az egyik vagy másik osztályban munkatöbblet, vagy munkacsökkenés áll be. De az aradi waggonygyár humanizmusa minden kétségen fölül áll, a mi abból is kitűnik, hogy télvíz idején nem engedett el munkásokat, noha a munkaapadás folytán az jelentékenyen indokolt lett volna. Áldozatokat hozott, de nem tett kenyérvesztetté egyetlen munkáscsaládot sem.

— A Bánffy-párt új tagjai. Budapestről táviratozzák: Képviselői körökben elterjedt hírek szerint *Eötvös* Károly, *Hock* János és *Lengyel* Zoltán legközelebb bejelentik a *Bánffy* Dezső baró által alapított *Új-párthoz* leendő csatlakozásukat.

— Cohn érsek lemondása. *Cohn* dr. múlt évi érsek, mint Rómából jelentik, ma a Vatikánban írásban is beadta lemondását az olasz érseki székről. Ez a lemondás egyenes következménye azoknak a támadásoknak, melyet az alsóbb papság intézett ellene rossz gazdálkodása és túlszigoru bánásmódja miatt.

— Városi tisztviselők korpótléka. Arad városi tisztviselői ma este hat órakor értekezletet tartottak, melyen a törvényhatósághoz intézendő kérelmüket tárgyalták. Ebben a tisztikar részére az ötödéves korpótlék rendszeresítését célzó kívánságuknak adnak kifejezést. A tisztviselőkar írásbelileg kérte fel *Urbányi* Béla városi főpénztárnokot, hogy a teljes tisztikart értekezletre hívja össze. Ezen felhívásban többek között felsorolják a tisztviselőket, hogy nagyon gyakori a városi hivatalnoki statusban az az abnormalis állapot, hogy 15—20 évig elszolgálnak egy és ugyanaz fizetéssel, s hogy gyakran régi tisztviselő, öregedő testtel, őszülő hajjal s bő tapasztalattal ugyanazon fizetés mellett szolgálja városát, mint az a fiatal tapasztalatlan erő, aki ugyanerre az állásra 10—15 évvel később választott meg. Az ötödéves korpótlék alapját — mely még teljesen kidolgozva nincs — lényegileg úgy tervezik, hogy azon tisztviselő, aki öt évet ugyanazon fizetés mellett tölt el, kapja a fizetésének 10 százalékát pótlék fejében. *Urbányi* Béla főpénztárnok a kérelemhez képest az értekeze-

tet mára összehívta s annak vezetésére elnökül *Varjassy* Lajos h. polgármestert kérte fel, ki az elnökséget a legnagyobb készséggel fogadta el. Az elnök biztosította a tisztikart, hogy e méltányos és igazságos mozgalmat tehetségéhez képest pártfogolni s vezetni fogja. — Az értekezlet határozatilag kimondta ezután, hogy az ötödéves korpótlék megszavazását kérelmezni fogja, egyben bizottságot választott a főispán, polgármester s a törvényhatóság megnyerésére. Ezen bizottság elnökül *Varjassy* Lajos h. polgármestert, tagjaivá *Lócs* Rezső tanácsnokot, *Reicher* Károly főügyészt, *Dániel* Kálmán közgyámot és *Kádas* Kálmán főjegyzőt választották meg.

— *Windischgraetz* csapatfelügyelő halála. Bécsből táviratozzák, hogy *Windischgraetz* Lajos herceg lovassági tábornok, csapatfelügyelő ma Bécsben meghalt. Az elhunyt főtiszt nemrégiben Aradon is járt, amikor az aradi helyőrség csapatjai fölött szemlét tartott. A múlt évi lippai hadgyakorlatokon szintén részt vett, mint *Ferenc Ferdinánd* trónörökös állandó kísérfője. Állandóan a trónörökös mellett lehetett látni, s ő volt az, akivel a főherceg nézeteit legszívesebben közölte. Felsőmagyarországon nagy kiterjedésű birtokai voltak.

— *Trarieux* meghalt. *Párisból* jelenti egy távirat, hogy *Trarieux* volt igazságügyminiszter ma 64 éves korában meghalt. Vele az utolsó tagja szállott sirba annak a triumvirátusnak, a mely legelőször hívta fel a francia közvélemény figyelmét a Dreyfus kapitány felett ítélt hadbírószék borzasztó tévedésére és a pör megújítását követelte. E triumvirátus tagjai voltak kivüle *Lazare Bernhard* és *Scheurer Kestner* szenátor. Hozzájuk csatlakozott később *Zola*, amikor megírta *J'accuse* kezdetű nyílt levelét *Faure* elnökhöz. A nagy campagne e vezérei most már mind elhunytak és csak *Picquart* ezredes van még életben, a kiről ellenségei ép most terjesztik, hogy kicsinyes okok miatt Dreyfus ellen fordult. De még *Trarieux* is megérthette a Dreyfus pör legújabb revízióját és bizonyára nyugodtan halhatott meg, mert látta előre, hogy az általa hirdetett igazság most már győzedelmeskedni fog.

— A honvédség köréből. A mint a honvédség rendeleti közlönye írja, *Telbisz* Benő a lugosi 8. honvédgyalogezred aradi zászlóaljának főhadnagya, április hó elsejével ugyanezen ezred tartalékába helyeztetett át.

— *Köburg* Ferdinánd király. Bécsből táviratozzák: Ide érkezett hír szerint *Köburg* Ferdinándot koronázása évfordulója napján királylyá proklamálják. A proklamációhoz a török szultán hozzájárult.

— Vonatkisiklás. Vasárnap este hat órakor a Budapestről Aradra jövő 551. sz. vonat *Tápió-Szelle* állomásnál kisiklott. A kisiklás hibás váltoállítás következtében történt, de különösebb balesetet nem okozott. E vonat utasa: 1 óra 40 perc késéssel érkeztek Aradra. A forgalmi akadály miatt az összes személyvonatok átszállással közlekedhettek. A forgalmi zavar elhárításán *Hartmann* felügyelő vezetése alatt reggel hat óráig dolgoztak.

— *Csáky* gróf merénylete. Bécsből jelentik, hogy *Csáky* György grófnak az elmebaja most már nyilvánvaló. *Hinterstoisser* dr. és *Probst* dr. törvényszéki orvosok tegnap és ma alaposan megfigyelték és ennek eredményeként azt konstatálták, hogy a gróf határozottan elmebeteg. Elmebántalmak már régebben is jelentkeztek nála. Az volt és most is az a rögeszméje, hogy ő fizetésképtelen, s hogy két nővérét, egy grófnőt és egy bárónőt tön-

kretette. A gróf rendkívüli módon kitékezett s pazarlását mi sem jellemzi jobban, hogy egy év leforgása alatt 400,000 koronát adott ki. Legutóbb 80,000 konroáért antik szelencéket és más eafajta ritkaságokat vásárolt. — Anyagi ügyei rendezését olyképp tervezik, hogy a Nagyvárad közelében levő 800,000 koronát érő birtokát eladják. Idegrendszere nagyon föl volt dülva, gyászruhás hölgyek látása rendkívüli módon felizgatta. Ennek tulajdonítják a merényletet is. Mravenetzné, mikor *Csáky* gróf reálott, szintén gyászruhában volt, az arcát fátyol takarta.

— Az aradi sakklub. Az alakulófélében levő aradi sakklub ma este újabb értekezletet tartott, melyen azonban arravaló tekintettel, hogy az alapszabálytervezet véglegesen még nem készült el, az alakulógyűlést és evvel kapcsolatban a tisztikar megválasztását csütörtök délután hat órára halasztották. Az intézőség kéri az értekezletet, hogy ez alkalomra teljes számban jelenjenek meg. A sakklub helyiségei már most is rendelkezésre állanak azoknak, a kik az egyesületbe tagként jelentkeztek.

— Eljegyzés. *Cselkó* Árpád uradalmi tisztartó szép leányát, *Lenke* kisasszonyt Arad-Mácsán eljegyezte *Szép* Dezső uradalmi intéző Temes-Sághról.

— A budapesti szabósztrájk. Budapestről táviratozzák, hogy a szabósztrájkban ma fordulat állott be. Több mester ugyanis megegyezett a munkásokkal s valószínű most már, hogy a sztrájk holnap véget ér.

— *Kálmán* Mihály Aradon. Az aradi korzó egykori dandy-jét, a sikkasztásért letartóztatott *Kálmán* Mihály ügyvédjelöltet Aradra hozták és az aradi ügyészség fogházába internálták. Védőjéül *Sugár* Jenő dr. ügyvédet nevezte meg, aki még tegnap felkereste védencét a fogházban. *Kálmán* Mihály ekkor sirva mondotta ügyvédjének, hogy bánja az elkövetett bűneit.

— Oláh tanítók leányszöktetése. *Zilahról* írják, hogy három oláh tanító a Karcagi-féle vendéglőben néhány nap előtt, egy átmulatott éjszaka mámorában a vendéglő pincérnőjét megakarták szöktetni. Erőszakkal vállalkoztak a leányt és elindultak vele falujokba. A pincérleány sikoltozására rendőrök siettek elő. A három leányszöktető hős erre ijedtében elhagyta zsákmányát és megfutamodott.

— A kurticsi papválasztás. Kurticson tegnapra volt kitűzve a megüresedett gör. kel. lelkészi állásnak a betöltése. Hat pályázó akadt a megüresedett állásra, kik közül kettőt jelölt *Csorogár* Romulus választási elnök. A két jelölt *Voniga* Dávid és *Nikoreszku* János. A választás megkezdése előtt a bizalmi férfiak kiülésénél a választási helyiségben nagy zaj tört ki, a mire *Csorogár* elnök a választó közgyűlést feloszlatta és a választás megejtését máskorra halasztotta. A kirendelt csendőröknek azonban nem akadt dolguk.

— Elrabolt újságíró. *Tangerből* jelentik, hogy *Günther*, a „*Kölnische Zeitung*” egyik szerkesztője a minap Fez környékén sétát tett s azóta nyomtalanul eltűnt. Valószínű, hogy az újságíró tengeri rablók áldozata lett.

— Köszönetnyilvánítás. Az aradi erzsébetvárosi Testvériség agghonédekét segélyező asztaltársaság volt szives 1848. évi március 15 ikének emlékére tíz agg és dologképtelen 1848—49-es honvédet megvendégelni és 3—3 koronával megajándékozni. Továbbá *Weisz* Ignác ur, a Központi kávéház bérője sziveskedik egy agg és szegény 1848—49-es honvédet állandóan, dél és estebéddel megvendégezni. Az aradi honvédegyület nem mulaszthatja el a nemesszívű adakozóknak ezuton is a legáltalánosabb köszönetét nyilvánítani. A gondviselő áldása kísérvé tettük. Arad, 1904. március 14. *Simony* István egyk. elnök, *May* Soma jegyző.

— A *Porter*-féle fényképedvezmény újja szervezve. Megemlékeztünk már arról, hogy *Porter* Vilmos Nagy Aruháza által több év előtt meghonosított fényképedvezmény újabb

lényeges módosításoknak vettatott alá. Az áruház ugyanis most e nagytásakat saját műtermében készítetteti, amiáltal a képek az eddiginél sokkal jobban sikerülnek. Minden kép a megfelelő figyelemben részesül, s az annyi-val fontosabb, mert tudvalevőleg a régiebb képek kivitele igen nagy gondosságot igényel. Mint eddig, úgy ezentúl is csupán 3 korona fizetendő a papírkéretért, ez a csekély összeg alig jöhet számba azzal a nagy értékkel szemben, melylyel az életnagyságu arcképek bírnak.

— Aki kertjét szereti, szép virágokat és kitűnő konyhakerti terményeket akar, az fedezze magának szükségletét Mauthner Ödön cs. és kir. udvari magkereskedésében Budapesten, Rottenbiller-utca 33. A cég idei árjegyzékét, mely 226 oldalra terjed, kívánatra mindenkinek ingyen küldi Ezen árjegyzék az általános ismert, világhírű, kitűnő magvakon kívül, még a különösen érdekes és meglepő konyhakerti- és virágujdonságoknak egész sorozatát is tartalmazza. 3439

— Szoba illatok a legfinomabb minőségekben. 1 üveg 70 fillér Vojtek és Weisznál Aradon. 44

—x— Pármai Ibolya-szappan. E név alatt pár év óta egy kitűnő mosdószappan van forgalomban. Ki ne szeretné az ibolya illatot? S ha e kedves, gyöngéd illattal eláttott szappanról még azt tudjuk, hogy az arcbört finomítja, üdíti, ugyanarra, hogy még a legérzékenyebb arcbőrűek is nagy eredménnyel használják s ha tudjuk azt, hogy hasonló finom minőségben ilyen árért külföldi szappant nem is lehet kapni, akkor méltán várhatjuk, hogy a közönség nem szánalmas pártolás céljából, hanem saját érdekében fogja használni e kiváló magyar gyártmányt. 1 drb. 80 fillér, 3 darab 2 korona 20 fillér. Kisziti Szabó Béla piperesszappangyáros, Miskolc-on. Kapható Aradon, Vojtek és Weisz gyógyszerkereskedésében és Maresch Gyula üzletében. 611

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

A Viktória közgyűlése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 14.

A Viktória takarékos és hitelintézet részvénytársaság vasárnap tartotta tizenhatodik évi rendes közgyűlését Bonts Döme kir. közjegyző elnöklése alatt.

Az elnöki megnyitó után Raicu Sebő vezértitkár terjesztette elő az évi jelentést, a melynek kiemelkedő adatai ezek:

Az összforgalom kor. 61.6 millió volt. A takarékosbetétek 4,580.861.83 koronára emelkedtek. A váltótárca: 5,088.789.46 koronára, a jelzálog kölcsön álladék: 832.028 koronára. Előleg kölcsön álladék: 55.461 korona. Az alaptőke: kor. 600.000. A tartalék alap ez idei dotációval kor. 400.000. A nyugdíj alap 71.000 korona. A tiszta nyereség 110.182.56 korona. Az üzletágak mindenképpen az előző évhez képest tekintélyes emelkedés konstataható.

A tiszta nyereségből osztalékra megszávtak: 48.000 koronát azaz 8 százalékot, részvényenkint 16 koronát. Közművelődési és jótékony célokra 4000 koronát, az aradi gör. kel. román templom restaurálására 4000 koronát adtak.

A fölmentvény megadását több választás követte. Csorogár Román és Demján Aurél dr. igazgatósági tagokat, a kik sor szerint kiléptek, négy évre újra megválasztották; a Papp I. János lemondásával megüresedett helyet pedig Popovits György szentszéki előadóval töltötték be. A felügyelő bizottság tagjaivá Fejér György, Marcu Miklós, Milován Pál, dr. Ispravníc Sevér és Secula Axent részvényeseket választották meg. Végül a közgyűlés jegyzőkönyvi elismerést szavazott, úgy az intézet elnökének, mint az igazgatóság, vezérigazgató, felügyelő bizottság, s a tisztviselői karnak.

— Fizetésektelenségek. A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetésektelenségekről tesz jelentést: Hammerer József, Alberschwende. — Kasser Izsák, Boryslaw. — Bellovics Ferenc, Mosóc. — Zeller Julianna N.-Bánya. — Markovits Antal, Bicske. — Löffler és társa likörgyári-cég Bódenbach.

Könyv- és Papir-Bazár.

A végeladás alatt volt

Révész Nándor-féle

könyv- és papirkereskedés

áruit

megvettük,

és a megmaradt áruk, u. mint: könyvek, regények, diszművek, ifjúsági iratok, imakönyvek, jogi és szakirodalmi művek, ugyszintén üzleti könyvek, írópapírok, levélpapírok, borítékok, diszlevélpapírok, doboz-levélpapírok, valamint az összes

könyv- és papirkereskedéshez tartozó áruk

az eddigi áraknál

tetemesen olcsóbban

fognak eladatni

ugyanazon helyiségben:

Szabadság-tér 2. sz.

(Deutsch Testvérek volt üzlethelyiségében.)

Kiváló tisztelettel:

INGUSZ I. és FIA

ARAD,

Alkalmi könyv- és papir-bazára.

NAPIREND.

Március 15. Kedd. Róm. kath. naptár: Longin vértanú. — Protestáns naptár: Longin vértanú. — Görög-keleti naptár (március 2.): Hozich. — A nap két 6 óra — perckor, nyugszik 5 óra 47 perckor.

Kölösey-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Ereky-muzeum helyisége mellett ülésterem.

Időjárás. A központi meteorologiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Hűvösebb, délen sok helyütt csapadék.

Március 15. Az első aradi betegsegélyző- és temetkezési-egylet választmányi ülése este 6 órakor (Szabadságtér 11.)

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, március 14.

Delitőzsde. Buzasinálat mérsékelt, véteikévd korlátozt. Nyugodt irányzat mellett 20.000 métermázsza került forgalomba gyöngén tartott, közben valamivel elcsöbbrákok. Egyéb gabonanevek változatlanok. Időjárás borult. Estitőzsde. Berlin $\frac{1}{2}$ magasabb, Páris 45 olcsóbb.

Zárulat 12 órakor:

Buza áprilisra	8.32—8.33
Buza októberre	8.22—8.23
Rozs áprilisra	6.57—6.58
Rozs októberre	6.67—6.68
Zab áprilisra	5.58—5.59
Zab októberre	5.69—5.70
Tengeri májusra	5.28—5.29
Tengeri júliusra	5.40—5.41
Repece augusztusra	11.35—11.45

Zárulat 5 órakor:

Buza áprilisra	8.29—8.30
Buza októberre	8.21—8.22
Rozs áprilisra	6.56—6.57
Rozs októberre	6.67—6.68
Zab áprilisra	5.54—5.55
Zab októberre	5.65—5.66
Tengeri májusra	5.29—5.30
Tengeri júliusra	5.40—5.41
Repece augusztusra	11.35—11.45

Zárulat 5 órakor:

Osztrák hitelrészvény	641.75
Magyar hitelrészvény	763.50
Lezámitolóbank részvény	456.50
Rima-Murányi vasmű részvény	475.—
Osztrák-magyar államvasutó részvény	640.—
Közuti vasutó	587.—
Városló villamos vasutó részvény	329.50

Szeszűzet.

— Március 14. —

Mai jegyzésink: Kész árú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter %, beleértve 70 korona fogyasztási adót. Száritott moslék 12:80—13— korona mmázsánként.

CSARNOK.

A tirtelen ember.

Irtá: Csehov Antal.

Komoly ember vagyok, akinek gondolatai gyakran a filozófiai mélység felé törekszenek. Hivatásom a pénzügyi dolgokra utal, vizsgáztam is a pénzügytanból s ez idő szerint értekezést írok: az adók a múltban s a jövőben — címmel. Azt hiszem, így könnyen érthető, hogy sem fiatal leányokkal, sem lírai költeményekkel, sem semmi más hasonló hiábavalóságokkal sem foglalkozom.

Réggel tíz óra van. Miután megittam volna a mama által betöltött kávémat, kimegyek a verandára s hozzákezek a munkához. Veszek egy iv tiszta papírost, megmártom a pennámat s leírom a címet.

Az adók a múltban és a jövőben.

Egy pillanatig gondolkozom s tovább írok: Történelmi nézőpont. Némelyek nézete, különösen Herodot és Xenophon nyomán, hogy az adók a...

Ebben a pillanatban rendkívül gyanus léptekeket hallok. Lepillantok s megpillantok egy hosszú arcú, hosszú dereku fiatal leányt. Azt hiszem, Nadenykanak, vagy Warenykanak nevezik, ami különben teljesen egyre megy. Ugy látszik, keres valakit s úgy tesz, mintha nem venne észre.

Folytatni akarom megkezdett értekezésemet, amikor szomorú hangon szól rám:

— Jó reggelt, Andrejevics Miklós! Képzeld

koszorút és a daloskör tagjai eléneklik a „Szécsat”-ot.

Kovács Vince,
rendező bizottsági elnök.

A Kölcsey egyesület holnap esti szabadság lakomája iránt a polgárság körében élénk érdeklődés mutatkozik. Az ívek szépen telnek aláírókkal s így a holnapi lakoma sikere már előre biztosítva van. Ille is, hogy a sajtó felszabadulásának nagy gondolatát a polgárság együtt ünnepelje a sajtó munkásaival. A hazafias lakomán részt fognak venni az aradi közélet legjelesebbjei s megjelenésükkel fényt fognak kölcsönözni annak a lakomának, mely magát a legfényesebb gondolatot: a toll, a gondolat szabadságának ünnepét fogja megülni.

A Kölcsey-egyesület irodalmi szakosztálya, holnap kedden délután 5 órákor felolvasó ülést tart a városháza dísztermében, melynek minden egyes száma a március 15-dikét ünnepli.

A minden ízében érdekes és értékes felolvasó ülés műsora a következő:

1. Oda. Irta és szavalja: Mohos Ágoston r. tag.

2. Ünnepi méltatás. (Tanulmány.) Irta és felolvassa: Somogyi Gyula dr. r. tag.

3. Dalok. Éneklő: Odry Lehel ur operanékes, zongorán kíséri: Orbán Árpád, az aradi nemzeti színház karnagya.

4. Zongora szám. Előadja: Vincze Margit urhölgy.

A felolvasó ülés tiszta jövedelméből az irodalmi szakosztályi rendező bizottsága részt juttat az aradi Kossuth-szobor alaptökéjének és épen ezért felülfizetéseket is elfogad a pénztár, avagy azok az üzletek, kik szívesek voltak jegyelárusítást elfogadni.

Jegyek válthatók: ifj. Klein Mór, Kerpel Izsó és Réthy Lipót és fia urak üzleteikben. Ülőhely ára 80 fillér, állóhely 40 fillér.

Az aradi „Székely Otthon” ma este nagy lelkesedéssel ünnepelte meg március 15-ét a Központi Szálló dísztermében. Az ünnepély műsorát a Rákóczy induló nyitotta meg. Ezután Konez Gyula elnök lelkes szavakban üdvözölte az ünnepélyre megjelenteket. Az elnöki megnyitó után az állami tanítóképző intézet daloskörének válogatott tagjai a Himnuszt énekeltek, mely után Bedő Árpád dr. tartotta meg ünnepi emlékbeszédét, — melyet mai számunk tárca-rovatában teljes egészében közlünk. — A szívekhez szóló, csengő hangon előadott hazafias beszédet ürrün szakította félbe a zúgó taps és éljen. Az emlékbeszéd után a dalárda énekelt, mire Végő István festőművész szavalta el erre az alkalomra írt nagy hatású ódáját. A dalárda a Szózáttal zárta be az ünnepélyt.

Az ünnepély befejeztével nyolevan terítékű asztalhoz ült a társaság, melyek sorában az otthon ügyésze Barabás Béla dr. országgyűlési képviselő is megjelent. Hatalmas éljen fogadta az otthon ez illusztris tagját. Bedő Árpád dr. nyomban üdvözölte a társaság nevében, mire Barabás lelkes beszéddel válaszolt, éltetve az otthon s a függetlenség nagy eszméjét. Boszky Leo pedig ötletes beszéddel éltette a hölgyeket. Vacsora után a társaság táncra kerekedett, mely csak a késő esteli órákban ért véget.

Az ünnepélyen a Kossuth-asztaltársaság is nagy számban képviseltette magát Nagy Kálmán elnök vezetésével.

Az ünnepélyen a következő hölgyek vettek részt:

Asszonyok: Blaska Ernőné, Geller Izidorné, Heits Mihályné, Iby Ferenecné, Konez Gyuláné, Morgenstern Gyaláné, Nádler Lajosné, Nagy Emilné, Magy Sándorné, Sági Henrikné, Sugár Józsefné, Szép Jánosné, Szabó Györgyné, özv. Zaránd Gyuláné, Zeley Kálmáné, Zubor Adámné.

Leányok: Iby Margit, Oszvald Amália, Trux Erzsike, Zaránd Aranka.

TANÜGY.

(—) Szegény tanulók jutalmazása. Hirschmann József, aki egy negyed századon át volt az aradi izr. hitközség elnöke, alapítványt létesített.

saját és neje: Berger Rozália nevére, hogy annak évi 200 korona kamatját osszák ki szegény sorsu jó tanulók között. Vasárnap délelőtt tizenegy órákor Somogyi Gyula dr. iskolaszéki elnök lelkes szavakban emlékeztet meg az elhunytakról s a beszéd végzetekor 10 fú és 10 leányka között, — kik az izr. iskolák növendékei, — osztotta ki a 10—10 koronás jutalmakat. Ezután Deutsch Bernát hitközségi elnök szorgalomra és kitartásra buzdította a növendékeket. Jelen volt még a két tantestület. továbbá Holländer Ignác, Preisach Vilmos, Welsz Dávid, iskolaszéki tagok és Rosenberg Lipót fő- és Welsz József aljegyző.

Perczel Miklós meghalt.

(Arad vár egykori parancsnoka.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, március 14.

A magyar szabadságharcnak nagynevű, jeles katonája halt meg ma. Perczel Miklós honvédezeres, Baranyavármegye volt főispánja, a mint Bajáról táviratozzák, ma délelőtt tíz órákor elhunyt. Halála a szabadságharcnak aradi emlékeit eleveníti föl: Arad várának egykori parancsnoka volt Perczel, a ki a Damjanich tábornokkal való félreértése miatt trabságot is szenvedett az aradi várban.

Bonyhádon 1812-ben született. Egyik fivére Perczel Móric, a ki szintén a magyar szabadságharcban tünt ki, amit annak legvitézesebb tábornoka, másik fivére, Béla, a ki 1875-ben igazságügyminiszteri tárcát vállalt. Mindhármuknak Vörösmarty Mihály volt a nevelője.

Perczel Miklós Baranyavármegyében a közigazgatásnál kezdte pályáját. 1848. márciusban Baranya vármegye követévé, s az 1848. első képviselő-országgyűlésre a kölesdi kerület képviselőjévé választotta, még ugyanazon évben nemzetőri őrnagy lett Tolna vármegyében, s bátyjával, Mórral együtt szervezte a Zrínyi-szabadcsapatot, mely a későbbi Perczel seregnek a magva volt.

1848. végén a Schlick ellen küldött hadseregben őrnagy volt s mint ilyen harcolt az 1849. jan. 4-iki kassai csatában, amikor útege a Gablenz őrnagytól vetett lesbe rohant és teljesen elfogatóit. Majd Mór bátyjával a szerb harctérre ment, s Pétervárad főmentése után a vár parancsnoka lett Kiss Pál megérkezéig. Szent-Tamás bevételénél a kis-kéri hid hősies elfoglalásával a csata sorsát eldöntötte.

Arad várának 1849. jul. 1. történt meghódolása után Perczel lett a vár parancsnoka, s akkor érte az a kellemetlenség, hogy az időközben aradi hadparancsnokká lett Damjanich elzáratta, mert nem akart neki engedelmességet. Kiszabadulva, részt vett a szerencsétlen temesvári ütközetben Arad várából.

A szabadságharc leveretése után a török kormány, mint menekültet, Kiutalába bebezárta. 1851-ben nejével (Latinovics Herminával) Amerikába ment, hol eleinte francia nyelvű mestert volt és órákat adott; később földet vásárolt, s házat építve gazdálkodott, de 1857. átjött Jersey szigetére, bátyja Mór látogatására, s ott maradt két évig. Ekkor ketten együtt Olaszországba mentek, de Perczel Miklós már 1859. végén, a villa-francai béke megkötése után reménytelenül tért vissza Amerikába. Az amerikai polgárháború kiütésekor Iowa állam 1861. ezredesévé nevezte ki, s megbizta két ezred szervezésével és vezetésével; három évig vitézül s többször kitüntetéssel harcolt, de betegsége miatt megvált a hadseregtől és New-Yorkban magyar borokkal kezdett kereskedést. A kiegyezés után visszatért Magyarországra, s 1868. máj. 26. Baranya vármegye és Pécs város főispánja lett, a főrendiház újraszervezése után pedig a király

1866. kinevezte a főrendiház tagjává. Mikor főispáni méltóságából nyugalomba vonult, a királytól a Szt. István rend keresztjét kapta ugyanakkor Pécs városa is képviselőjévé választotta Perczelt. A Házban pártönkivüli állás foglalt el.

Halálát hosszas betegség előzte meg. Perczel Dezső, a képviselőház elnöke nagybátyját gyászolja benne.

HIREK.

— Az ujoncjavaslatok szentesítése. Budapestről táviratozzák: Kúen-Héderváry, a király személye körüli miniszter ma délelőtt Bécsbe utazott, s magával vitte a főrendiház által megszavazott ujoncjavaslatokat, a melyeket holnap reggel terjeszt a király elé szentesítés végett. A mint emeg történi, Héderváry erről táviratban értesíti a honvédelmi minisztert, a ki még holnap délelőtt szétküldi a sorozásra vonatkozó rendeletét.

— Kossuth Ferenc betegsége. Fővárosi tudósítónk írja: Kossuth Ferenc a függetlenség és 48-as párt elnöke, vasárnap újra rosszabbul lett. Lábbaja makacsodik, úgy, hogy kezelő orvosa rendeletére kénytelen volt lefeküdni, s félő, hogy hosszabb ideig nem is kelhet fel a ágyból. Kossuth Ferenc betegsége miatt március 20-ára tervezett Kossuth-lakoma is elmarad.

— Vátolzás a külügyminisztériumban. Bécsből táviratozzák, hogy kaposmérői Mérey Kázmér másodosztályfőnököt, a Kvirinálba kinevezett Lützev gróf helyébe első osztályfőnöknek neveztek ki. Megemlítésre méltó dolog, hogy Mérey kinevezetésével most már két magyar osztályfőnök van a külügyminisztériumban. A másik Thallóczy Lajos.

— A nagylaki választás. Egyik fővárosi lap nyomán jelentettük tegnap, hogy Hász Antal, a nagylaki kerület szabadelvű pártjának jelöltje a második választás előtt visszalép. E hirt ma a legilletékesebb tényező, maga Hász Antal cáfolja meg a következő levélben:

Tekintetes Szerkesztőség! Ama hirt szemben, mintha a nagylaki kerületben a jelöltségtől visszaléptem volna, tudatom, hogy ez minden alapot nélkülöz, mert jelöltségemet a leghatározottabban fenntartom. A kósza hir valószínűleg onnét eredt, hogy családi gyászom miatt a kerületben nem jelenhettem meg. Teljes tisztelettel Hász Antal.

Nagylakon tehát e hó 23-án zajos képviselőválasztás lesz megint s mint értesítenek bennünket, a kerületben olyan hangulat uralkodik, hogy a szabadelvű párt jelöltje győztesen kerül ki a választásból.

— Az arad-csanádi egyesült vasutak igazgatósága vasárnap délelőtt, Bohus Zsigmond báró elnöklésével ülést tartott. Az ülés egyik nevezetesebb határozata, hogy a vasut tulajdonárképező gurahonci cementgyárat 140.000 korona befektetéssel kibővítik, úgy, hogy az ezután 1200 vagon termelésére lesz alkalmas. Azután az aradi közúti motoros vasut tervével foglalkoztak s kimondták, hogy a mennyiben Arad városa arra az eng délyt nem kapná meg, a motoros vasutat a vasuttársaság építi ki, a városnak a hat százalékon felül való jövedelem felét és a bármikor leendő megváltás jogát biztosítván. Ezután kisebb ügyeket tárgyaltak.

Az ülésen Bohus Zsigmond báró elnöklésével jelen voltak: Purgly János, Meskó Sándor dr. Csanádmegye főispánja, Várárhelyi Béla főrendiházi tag, Bohus István báró, Cser-

keik: Alice és Aladár, báró Solymosy Jenő cs. és kir. t. d. szidás hadnagy, ugyszintén az ösz-szes rokonság nevében is mélyen szomorodott szívvel tudatja, hogy forrón szeretett férje, a legjobb atya és nagyatyja loósi és egervári idős báró Solymosy László, a magyar főrendiház örökjogu tagja, volt országgyűlési képviselő stb. stb. folyó hó 13-án reggeli fél 4 órakor, életének 72-ik, boldog házasságának 44-ik évében, rövid kínos szenvedés után az Urban csendesen elhunyt. A boldogultnak hűlt tete mel folyó hó 15-én kedden délután fél 4 órakor fognak Nagy-Loóson a családi sírboltba az ág. ev. hitvallás szerint örök nyugalomra helyeztetni. Nagy-Loóson, 1904. március hó 13-án. Béke drága poraira, áldás emlékére!

A halálhíre Aradon, ahol az elhunytak számos ismerőse volt, nagy sajnálatot keltett, és már ma sokan fejezték ki részvétüket Solymosy Lajos br. orsz. képviselőnek.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) A tisztviselő kör közgyűlése. Az állami tisztviselő országos egyesületének aradi vidéki köre folyó hó 25-én d. u. 8 órakor Aradon, az igazságügyi palota esküdtészki tárgyalási termében (I. emelet 102 ajtó) rendes évi közgyűlést tart, melyre a tagokat tisztelettel meghívjuk. Tárgysorozat: 1. Evi jelentés a kör tevékenységéről. 2. A számvizsgálók évi jelentése. 3. Jövő évi költségvetés megállapítása. 4. Jelentés az alapszabályok jóváhagyásáról. 5. Jelentés a kör tagjai részére kioszkodott kedvezményekről. 6. Az állami tisztviselő országos egyesülete által kiküldött bizottság munkaprogramja a közgazgatás egyszerűsítésében való közreműködés tárgyában. 7. Titkár esetleg ellenőr és egy választmányi póttag választása. 8. Esetleges indítványok. Aradon, 1904. évi március hó 9-én. Kossinsek Viktor társelnök, ifj. Schweigert Péter h. titkár.

(*) Az „Első aradi betegsegélyző- és temetkezési egyesület” évi március hó 15-én d. u. 8 órakor az egyesület saját helyiségében (Szabad-ságtér 11 sz. I. em.) választmányi-ülést tart.

A regatta-klub közgyűlése.

(Tisztújítás. — Új eselnakház.)

Arad, március 14.

Ma délután tartotta a Maros aradi evezős-egyesület rendes évi közgyűlést, melyen a buzgó regattisták múlt évi működéséről adott számot a leköszönt tisztikar. Az ülés lefolyása a következő volt:

Vásárhelyi Béla főrendiházi tag megnyitja a gyűlést és bemutatja Dálnoki Nagy Lajos dr. alispán, alelnök levelét, amelyben budapesti útja miatt kiment elmaradását.

Jankó Imre művezető felolvasta az egyesület múlt évi működéséről szóló jelentését, megemlékezvén a szegedi kirándulásról. Legtöbbször evezelt egész évben Apor Gyula, Laczay Gyula felolvassa a számvizsgálóbizottság jelentését. Az egyesület tiszta vagyona tizezerhetvenegy korona. A közgyűlés erre a régi tisztikarnak a felmentvényt megadja, mire Vásárhelyi Béla a maga és tisztársai nevében lemond hivataláról. A választást Szokolczay Lajos vezette. A tisztújítás eredménye a következő:

Elnök lett újra egyhangulag Vásárhelyi Béla, a mit az összes jelenlevők zajos éljenzéssel és háromszoros „hip-hip-hurá!”-val vettek tudomásul.

A választás további eredménye a következő: Alelnök Dálnoki Nagy Lajos; titkár Vanray Gyula, művezető Jankó Imre; szertáros Hady Antal; pénztáros Isztray Géza. Választmányi tagok Apor Gyula, Dániel Endre, Parecz György, Sándor Ede, Schór Lajos és Tagányi István. Számvizsgálók: Laczay Gyula, Dörner Emil, Joanovics Sándor.

Vásárhelyi Béla ismét elfoglalva az elnöki széket, megköszönte a megválasztást és rövid buzdító beszédet mondott. Ezután elfogadták

az ezévi, 8436 koronában megállapított költség-előirányzatot.

Dániel Dezsőnek egy új eselnakháznak 21,000 korona költséggel való felépítésre vonatkozó indítványát szintén elfogadták s neki a kidolgozott tervekért köszönetet szavaztak.

Mután még Vásárhelyi Bélának és a tisztikarnak múlt évi buzgó működéséért a közgyűlés jegyzőkönyvi köszönetet szavazott, az ülés véget ért. Közgyűlés után kedélyes társasvacsora volt a Kaas féle vendéglőben.

Motoros, vagy lóvasut?

(Arad közuti közlekedése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 14.

Megirtuk annak az értekezletnek a lefolyását, a melyet a kereskedelemügyi miniszteriumban az arad-csanádi vasutak és a közuti lóvasut között a peageszerződés megújítása körül felmerült konfliktus kiegyenlítésére tartottak. Ennek az értekezletnek egyik legérdekesebb részlete az volt, hogy az aradi közuti vasutársaság kijelentette, hogy az arad-csanádi vasutak által tervezett utvonalat ő is hajlandó kiépíteni, és e tekintetben legközelebb be is nyújtja ajánlatát a városhoz. A lóvasut azonban természetesen lóval húzott kocsikat akar ezeken a vonalakon jártni.

Ezt a tervét arra alapítja a közuti vasutársaság, hogy a várossal kötött szerződésében van egy pont, a mely úgy szól, hogy amennyiben valamely más vasut, vagy vállalkozója akarna a városban közuti sineket lefektetni, az esetben a város köteles ezt a lóvasutal közölni. A lóvasutnak elsőbbségi joga van az új vonalak kiépítésére, s ha negyvenöt nap alatt hivatalosan közli a várossal, hogy a bemutatott tervek szerint e jogát érvényesíteni akarja: e kívánságát nem lehet megátolni. Természetesen ez a pont csak lóvasuti vonalakról szól, a mi a szerződés legelső pontjából világosan ki is tűnik. Ez a pont tudniillik minden kétség nélkül kimondja, hogy a közuti vasutársaság kizárólagos engedélye csakis lóvasut építésre szól. Eszerint motorosvasutépítésre elsőbbségi joga nincsen a társulatnak, az pedig, hogy újabb lóvasuti vonalakat építsen, az egyszerűen komikus terv.

Arad minden tekintetben modern város; villamos világítása, csatornahálózata, utcáinak kövezése és tágas volta a vidék nagyvárosai között első helyre emelik. Van azonban egy intézménye, amely minden idegennek első látásra szembe ötiik, — és ez a lóvasut. Az ütött-kopott ócska bárkák, a kriminális lassúság, minden idegenben kínos benyomást kelt. És most még újabb lóvasuti sineket akar a társaság lefektetni. Temesvárott, Szabadkán, Szegeden már van villamos, és Arad most kezdje meg a lóvasut kiépítését?

Az arad-csanádi vasut olyan utvonalak a tervezi a sinek lefektetését, amelyeken a lóvasutársaságoknak, illetve annak a banknak, amelynek a lóvasut tulajdonát képezi, a villamos vasut sinjeit kellett volna kiépíteni. Ennek megvalósulását saját maguk megakadályozták; kivitték a kereskedelemügyi miniszteriumban, hogy az idevágó szerződést még most, hét év után sem hagyták helyben. Szóval villamos vasutépítéshez nem fűlt a társulat foga, de most ugyanerre a vonalra lóvasutakat akar építeni.

Illetékes helyről kapott értesülésünk szerint Arad városa arra az álláspontra helyezkedik, hogy bevárja, amíg a miniszter az arad-csanádi vasutaknak a kérdéses vonalakra meg-

adja az előmunkálati engedélyt. Ez ugyanis a miniszter kizárólagos joga. Ennek megtörténtével a város meg fogja szabni azokat a feltételeket, amelyek mellett hajlandó az illető utesteket átengedni a motoros vasut céljaira. Ez esetben is a város adná az építéshez szükséges pénzt az arad-csanádi vasutaknak; az eddigi és a mostani terv között egyedül az a különbség, hogy a jelen fordulat után a város a helyközi forgalmat nem bonyolíthatná le saját költségére, sőt helyközi forgalmat az új vonalakon egyáltalában nem lehetne lebonyolítani. Csak egy esetben szünnék meg ez a korlátozás; akkor ugyanis, ha a város praejudicális keresetet indítana annak a megállapítására, hogy vajjon csak közuti lóvasutat nem szabad-e építenie a városnak, vagy egyáltalában semmiféle közuti vasutat. Ezt a keresetet pedig, tekintettel arra, hogy a szerződésben mindenhol kifejezetten lóvasutról van szó, a Kuria minden valószínűség szerint a város javára döntené el.

E tárgyban különben az arad-csanádi egyesült vasutak igazgatósága tegnap ülést tartott, amelyen határozatba ment az, hogy a mennyiben a miniszter magának a városnak előmunkálati és építési engedélyt az új vonalakra nem adna, az esetben saját költségén fogja a vonalakat kiépíteni. Ha ez az eshetőség következne be, akkor a vasutársaság az építési költség hat százalékán felüli jövedelem felét biztosítja a városnak, még pedig olyanképen, hogy a város a vasutat bármikor megválthatja az eredeti építési áron.

Március tizenötödike.

(A holnapi nemzeti ünnep.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 14.

Az idel március nagyon hasonlít ama nagy márciusi naphoz, mikor néhány vakmerő fiatal ember letörte a békót a magyar szabadság testéről. Akkor is esett az eső, most is esik. És ez a kedélyelő idő nem tudott átani annak az igazi lelkesedésnek, mely megszülte az akkori márciusi nagy napot, és nem lohasztja az utódok lelkesedését sem, amikor ennek a napnak az eseményeit mesélik egymásnak az emberek. Sokszor elmesélték már ezeket a dolgokat és ki tudja, hányszor fogják még mesélni!

Ma este is megnyilatkozott már az a törhetetlen lelkesedés, melylyel évről-évre ünnepl az aradi közönség március 15-ének az előestéjét. A csatakos idő dacára rengeteg nép gyűlt össze a főtéren s lelkes tüntetést rendezett, mikor egy ragyogó fénysáv: a fáklyásmenet lángzóne jelent meg a főtér láthatáán. A fáklyák füstje és a Kossuth-nóta áhítatos akkordjai egyszerre szállottak a magasságba. A fáklyások a már előre meghatározott rendben vonultak fel a tüzoltó-laktanyától az Andrássytérre s a városháza előtti téren megállottak. Riadó éljenzés kísérte a menetet, mely csak a késő esteli órákban oszlott szét.

A nemzeti ünnepélyeket rendező bizottság a következő értesítést teszi közzé:

A nemzeti ünnepély március 15-én délelőtt 10 órakor a rossz idő miatt a városháza dísztermében lesz. A közreműködő daloskörök tisztelt tagjait megkérni: szíveskedjenek már háromnegyed tíz órára a városháza dísztermében megjelenni.

A tanuló ifjuság a nagyterem karzatán fog elhelyezkedni; kérem őket: szíveskedjenek háromnegyed tíz órára eljönni.

A vértanúk szobrához — a rossz idő dacára is — elmegyünk. Ott csak letesszük a

csak, milyen szerencsétlenség ért. Elvesztettem séta közben egy kis fityegőt a karkötőmről.

Eközben kijavítom kéziratom egyes beütött s azon gondolkozom, mint folytassam a dolgot, mikor újra megszólal:

— Andrejevics Miklós! Legyen olyan szeretetreméltó s kísérjem haza. Karelinék háza előtt egy förtelmes kutya ténfereg s én félek tőle.

Mit tehetek? Leteszem a tollat s lemegyek a kertbe. Nadenyka vagy Warenyka azonnal karomba fűzi a karját, megindulunk a lakásunk felé. Ha karonfogva kell járnom egy hölgygyel, mindig úgy érzem, mintha ruhafogassá váltam volna, amelyre valamely bundát akasztottak. Nadenyka vagy Warenyka teste egész súlyával ránehezedik arra, akivel karonfogva jár s úgy belefurja magát az ember oldalába, mint a kullancs.

Karelinék előtt tényleg ott ácsorog a nagy fekete kutya s nekem félbemaradt munkám jut eszembe s fősóhajtók.

— Miért sóhajt? — kérdi.

Kénytelen vagyok elárulni, hogy Nadenyka vagy Warenyka (e percben jut eszembe, hogy tulajdonképpen Marenkának hívják, ha ugyan nem tévedek) azt képzeli, hogy én boldogtalanul szerelmes vagyok belé s felebaráti kötelességének tartja, hogy szánakozzék rajtam s hogy beteg szívemet meggyógyítsa.

— Hallgasson reám — — szól újra s megáll. — Barátságunk szent nevére mondom, hogy az a leány, akit ön szeret, önt nagyrabecsüli ugyan, de szerelmét nem viszonzhatja, mert szíve már régen nem szabad.

És Marenyka orra el kezd pirulni, megduzzadni, szeméi megtelnek könnyel s úgy látom, választ vár, de akkor már szerencsére cénál vagyunk.

A Marenyákék háza verandján ott ül a leány anyja, egy jó, de jelentéktelen asszony. Látva leánya arcát, reám tekint s felsóhajt, mintha mondaná:

— Hja, a fiataltság, amely még nem tud uralkodni magán.

Az asszonyoságon kívül még néhány világos ruhás leány ül a verandán s közöttük szomszédom, egy elbocsátott katonatiszt, aki az utolsó háboruban megsebesült a jobb halántékán s a bal csipőjén.

Az összes jelenlevők befőzni való cseresznyéből szedik ki a magokat. Meghajtom magamat s el akarok távozni, de a tarka ruhás leánysereg körülvesz, elszedik a kalapomat,

ugy, hogy nem tehetvén mást, maradok. Leülök. A leányok a társaságbeli ismerős férfiak, ról beszélnek, az egyik jószinben van, a másik csinos, de nem rokonszenves, a harmadik rokonszenves, de rut, a negyedik nem volna ki nevetni való, ha másmilyen orra volna stb.

Közben, Istennek legyen hála, jön a szoba-leányunk s hazahív ebédelni. Végre tehát ott hagyhatom ezt a kellemetlen társaságot s folytathatom félbehagyott munkámat. Fölkelek s bucsuzom.

Akkor egyszerre nekem esik a házi asszony, Warenyka, vagy hogy hívják, a tarka ruhás leányok s mind azt állítják, hogy nincs jogom elmenni, mert tegnap hozzájuk ígérkeztem ebédre, s megígértem, hogy ebéd után velük megyek az erdőbe gombát szedni. Meghajtatom magamat s újra leülök.

Bensőmben csakugy forr a harag, még egy pillanat s én nem állok jól semmiért, de hát az előzékenység s az a félelem, hogy megsértem az előkelő tönust, arra kényszerítenek, hogy engedelmeskedjem a hölgyeknek. Ebédhez ülünk s én galacsint gyurok a kenyeremből s a munkámra gondolok. Ismerve azonban hirtelen természetemet, egy szót sem merek ki ejteni. Warenyka részvétellel néz reám.

(Folytatása következik.)

Nemzeti színház.

Bérlet 158. sz. Páros.

Kedden, 1904. évi március hó 15 én:

A Gotterhalte.

Színmű 3 felvonásban Irta: Mérei (Merkl) Adolf.

SZEMÉLYEK:

Sághy József	Györe Alajos.	1. hadnagy	Németh J.
Aladár, fia	Simon Jenő.	2. hadnagy	Juhai József.
Annuska	Gazdi A.	Molnár Simon	Ligeti V.
Zsuzsa	Bácsné.	A kasszírosnő	Aranyosi J.
A kapitány	Mariházi M.	A plébános	Juhász S.
A főhadnagy	Bónis Lajos.	A sirásó	Lendvai O.

Kezdete este 7 és fél órakor.

IDEGENEK ARADON.

— Március 13. —

Fehér Kereszt szálloda. Haller Károly ügyvédjelölt Módos. — Barisch Mór utazó Temesvár. — Friedmann Lajos birtokos Nagylak. — Fodor Károly ügyvéd Budapest. — Kramer Ottó utazó

Prága — Szily János dr. ügyvéd Győr. — Larnicka Ferenc utazó Laar. — Gastinár Samu utazó Budapest. — Arnstein Henrik vállalkozó Budapest. — Hoffer Kálmán cégjegyző Sopron. — Székely Béla mérnök Budapest. — Tveinotverez Adolf utazó Páris. — Treibitsch Gyula utazó Budapest. — Nikolits Száva utazó Bécs. — Stern Nándor utazó Bécs. — Fredmann Eliás utazó Budapest. — Schreiber Fülöp utazó Bécs. — Deutsch Adolf kereskedő Brassó. — Komlós Gyula utazó Budapest. — Herri Soma utazó Bécs. — Eckstein Károly utazó Berlin.

Központi szálloda. Leplatt József lókereskedő Bécs. — Aladaj László hírlapíró Budapest. — Szalavetz Adolf utazó Nagyvárad. — Vajda Odón utazó Budapest. — Deutsch Henrik utazó Budapest. — Nirbach Lajos ügyvéd Budapest. — Hinkniek József utazó Budapest.

NYILTTÉR.*

Köszönetnyilvánítás.

Nem mulaszthatjuk mindazoknak, kik felejtethetetlen leányunk, testvérünk, unokánk és rokonunk

MARGITKA,

1. évi március hó 13-án végbement temetésen oly kegyesek voltak koszorukat, virágokat, csokrokat a drága halott ravatárára letenni, valamint azon nagyszámu közönségnek, kik az ut fáradalmait nem kimélve, a temetésen részt vettek és az által mély fájdalmukat enyhíteni igyekeztek, fogadják ezuton is halás köszönetünket áldja meg a mindenható tetteket.

Arad, 1904. március 13.

Törökfalvi Mór és családja.

Kapható: Vejteck és Weisz-nál. 2531

Sirolin

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatós szer: **tüdőbetegségeknél, légzőszervek hurotos bajainál, ugymint idült bronchitis, számarhurut és különösen lábbadozóknál influenza után ajánlatik.** Emeli az étvágyat és a testsúlyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. Kellemes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban úvegenként 4.— koronáért kapható. Figyeljünk, hogy minden üveg alatti cséggel legyen ellátva: 3484

F. Hoffmann-La Roche & CO. vegyészeti gyár Basel (Svájc).

Kriszta Nikodém

épület és diszmű bádogos.

Aradon, Kossuth-utca 21. szám

(szembe az iskolával).

Elvállal minden az épület és diszmű bádogos szakmába vágó új és javítási munkákat. u. m. 458

horgony és domborműveket,

fürdő kádakat

konyha berendezések

elkészítését jutányos árak pontos kivitel mellett.

Üzlet áthelyezés.

Mélyen tisztelt megrendelőinknek, üz etbarátainknak és a nagyközönségnek ezennel szives tudomására bozzuk, hogy 28 év óta fennálló

kárpitos és butorkészítő műtermünket

a Szabadság-téri Nádasdy-házból

Forray-utca 6. szám alá

(saját ház)

helyeztük át, a hol állandó nagy raktárt tartunk tapotákban, mindennemű stülű butorokban, melyek rajz szerint is készítettnek. Tekeasztalok behuzása ugy helyben, mint vidéken. — Szolid és pontos kiszolgálás!

A nagyközönség további szives pártfogását kéri kiváló tisztelettel 680

Berán Antal és Fia.

Prágai sonka

legfinomabb minőség 2 1/2.—6 Ko. sulyu darabokban kilóját 1 korona 88 fillérért utánvétl. küld

V. MIŠKOVSKÝ

nagyhentos üzlete 676

Prága, 183/1. Liliengasse.

BUTOR

— csak jó minőségű —

legjutányosabb árban

kapható

Varga József

asztalos mesternél 608

Arad, Kápolna-u. 6/a.

Seiler Bertalan

passzományos és gombkötő készítő

Weitzer János-u. 13. sz.

a Kőpostával szemben.

Ajánlja dus raktárát mindenféle passzományos és gombkötő árukban,

u. m. zsinór, gomb, rojtok, bojtok, selyem Ponponok és zsaniliákban.

Elvállal 526 minden szakba vágó munkát, a legjutányosabb árak mellett.

3938—1904 kb.

Hirdetmény.

A földmivvelésügyi m. kir. minister ur a folyó hó 12 én kelt 25688. számú engedélyével megengedte, hogy a márczius hó 18-án tartandó országos és mindenheti állatvásárra a sertések is felhajtathatók ezen sertésvásárokból csak azon községek vannak kizárva, melyek sertésvész vagy száj és körömfájás miatt vannak lezárva. Arad, 1904. évi márczius hó 13-án.

Sariot,
főkapitány.

Arad szab. kir. város polgármestere 101.

1104—1904. pm.

Hirdetmény.

Értesitem a város közönségét, hogy felkérésre, a m. kir. államépítészeti hivatal, a debreczen —fehértemplom és kis-zombor— aradi állami közutak törzskönyvezése czéljából a folyó hó 16., 17., 18. és 19. napjaira kitűzött elhatárolási munkálatokat, tekintettel arra, hogy ezen napok a tavaszi országos vásár napjaival összeesnek, folyó évi április hó 18., 19., 20. és 21. napjaira elhalasztotta.

Arad, 1904. évi márczius hó 10 én.

Varjassy,
h. polgármester.

ALAPITTATOTT 1890.

Augenstein K. Alajos

házasságközvetítő intézete

Budapest. VII., Wesselényi-utca 54. szám.

Közvetít házasságokat biztos sikerrel 6 hét alatt. Eddig több ezer házasság sikerült. — Válaszbélyeg. 72

ALAPITTATOTT 1890.

Építetők szives figyelmébe!

Van szerencsém a n. é. építetők közönséget értesíteni, hogy helyben **Csernovits Péter-utca 14. sz. alatt**

építés vállalati irodát

nyitottam.

Ajánlkozom mindenféle építkezési munkálatra u. m. laképiletek, bérházak, gyárak, templomok, kripták, iskolák stb. stb. stilszerű tervezésére és felépítésére, valamint mindenféle átalakítási és javítási munkák kifogástalan teljesítésére; ugymint bármily épület elszámolások — becslések felvételére is a legjutányosabb árak mellett.

Czélom lévén e téren való hosszú gyakorlatom és szaktudásom által — melyekből le is vizsgáztam — a lehető legjutányosabb árak mellett kifogástalan jól és gyorsan végzett munkák teljesítésével a n. é. közönség bizalmát minden tekintetben kiérdemelni, miért is szives pártfogását kérve tisztelettel.

587

Kondorossy Kálmán.

Minden fájdalom nélkül biztos hashajtó szer az

ALVO tabletták.

Az „Alvo“ az egyedüli biztos szer, melynek használatával rendszeresített állandó székletétel idéztetik elő. Mint gyomor-erősítő és gyomortisztító nélkülözhetlenné válik.

Kiváló tulajdonsága, hogy puha, a mi által nemcsak hogy a gyomorban könnyen és gyorsan feloldódik, hanem a kívánt hatás is sokkal gyorsabban következik be, mint ehhez hasonló készítményeknél.

Ize rendkívül kellemes és édes, gyermekek nagy előszeretettel veszik.

Minden doboz használati utasítással van ellátva.

Egy doboz ára 90 fillér.

Figyelmeztetés: Alvo tablettáink törvényesen védve vannak. — Utánzókat szigoruan büntetnek.

Kapható az egyedüli készítőnél:

HAJÓS ÁRPÁD

gyógyszertárában az „Isteni Gondviseléshez“

ARAD, Andrassy-tér 22, a megyeházzal szemben.

Ugynökök

intelligens megjelenésű beszélő tehetséggel bírók **fix fizetés** és jutalék

mellett

felvétetnek

az „Első Leánykiházasítási Egylet, m. sz. gyermek és életbiztosítási intézet Aradi vezérugynökségénél

Berger József,

Andrassy-tér 8.

681

MINDEN HOLGYNEK
SZÜKSÉGES ARCBORE MEGVÉDÉSÉRE A

FÖLDES-FÉLE

MARGIT-CREMET

használni.

Ezen kitűnő összeállítású és most már az egész művelt világban elterjedt készítmény nem zsíros kenőcs, hanem a bőr által azonnal felszívódó vegykészítmény. Teljesen ártalmatlan és azért bármily hosszú ideig használva sem árt. Pár napi használat után megszüntet szeplőt májfoltot, bőrárkát (mitesser) és minden arc tisztatlanságot. Massázshoz használva eltünttet redőket, himlőhelyet stb.

Isakia ezen készítmények valódiak, a melyek czímorosa védjegyemmel vannak lezárva.

Kamisitványoktól tessék óvakodni!

Egy tégely ára 1 korona. 121

Margit szappan 70 fillér. Margit powder 1 kor. 20 fill.

Kapható Aradon az összes gyógyszertárakban és drogueriában.

Apátfalván: Tar Imre, Battyányon: Podor István, Vargha Antal, Borosjenőn: Pintér Ferenc, Boros-Sebesen: Zangerl Gyula, Borzován: Szokoly Andor, Cs.-Apácán: Bonomi Antal, Cs.-Palotán: Nagy Albert, Csermón: Berkes Armin, Elekén: Uj. Pesker István, Földeskon: Boros Károly, Glogovácson: T. Zombory János, Gurabonczon: Molnár István, Győrkon: Masznik Dániel, Kis-Jenőn: Bayer György, Kérmessen: Schögl Pál, Kun-ágólan: Fejes Lajos, Surtison: Hockenbörger László, Medgyessyváros: Kelecsényi Ferenc, Mező-Kovácsbányán: Szabódy Viktor, M.-Radnan: U. Kossuth Pál, Nagy-Halmágyon: Hanzseros Adam, Nagy-Zerindon: Vály Géza, Ó-Pécskán: Fokszin János, Pankocán: Pósovitz Gusztáv, Pivároson: Szabados József, Szekesvároson: Fromm D. Traugott, Sándor: Csiky Lukács, Soborszában: Karolyi Kálmán, Szekeskon: Hanzsler Andor, Tancson: Kuntz János, és Uj-Aradon: Ternajgo Géza urak gyógyszertárában.

Alapított 1890.

Alapított 1890.

Tervezések, költségvetések díjtalan készíttetnek!

Lak és bérépiletek építése részlet-törlesztésre is felvállaltatnak!

APRÓ HIRDETESEK.

Elsőrendű

nehéz, vastag pörkölt szalonna kapható Meistrovich Jánosnál Aradon. 658

Nagymennyiségű Maculatura

eladó az Aradi nyomda Részv. Társaságnál.

Képzett kisasszony,

jó házból született porosznő, ki már régebben mint német tanítónő volt alkalmazásban, és a finomabb német nyelvből, társalgásból, valamint a magasabb tantárgyakból és irodalomból oktat, néhány órát elvállal. Czim a kiadóban. 697

Árvaházzal szemben

(Kiss Ernő-utca 7. sz.) telkek eladók. 723

Osmeretség 655.

P. L. Levele van e lap kiadójában. 731

Weitzer János toll.

 Debeza kor. 40 fil. 7253
Nikkelezett aczéiből.
Kapható: Ingsz I. és Fianál.
Telefon 517.

Kiadó

egy csinosan butorozott külön bejárata utcai szoba azonnal. Kiss Ernő-utca 8. 754

Gráci születésü

német nyelvü, jó családból való leány, ki a házi teendőkben is járatos, ajánkozik gyermekek mellé jobb családokhoz. Czime: Szabadság-tér 7., második emelet. 733

Megvételre keresek

egy 6—10 holdnyi Gyorokon vagy Ménesen fekvő termőszőlőt. Faragó Samu, Boros-Béni-tér 11. 735

Uraságoktól használt

nyári és téli férfi-ruhákat káló ebédlő és más butorokat 581

a legmagasabb áron veszek.

Kivánatra házhoz is megyek.

Menczer Márton

Arad, Petőfi-utca 7. sz.

Eladó háztelek.

A Demeter-u. 92. sz. alatt 576 □-öl szabályos négyszögü

ház-telek

egészben, vagy ketté osztva. jutányos áron 740

eladó.

Ház építésre igen alkalmas.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Aki egy csésze jó teát óhajt élvezni, kérje mindenütt a világ legjobb és legfinomabb teáját, és az az

INDRA TEA,

mely Chinának, Indiának és Ceylonnak legfinomabb tea keveréke. — Valódi csak eredeti csomagolásban.

Raktárakat a hirdető táblák mutatják. 240

Főraktár: Fejér Gyula, Arad.

M. kir. szabadalmazott
Tüzi fecskendők

és hozzávaló mindennemű tömlők (csövek)

Községeknek legalkalmasabb, mert homokos és sáros víz használatánál sem tagadják meg a szolgáltatást, — a gép jó működésért 3 évi jótállás (ingyen javítás).

M. kir. szabadalmazott

Borszivattyuk

és hozzá való legjobb minőségű gumi csövek gyári áron. A szivattyu hengerből a bor utoisó cseppig kifolyik, ezáltal a szivattyu nem romlik és a bort nem ronthatja, a gépezet jó működéseért 3 évi jótállás, ingyen javítás.

K u t a k

a hozzávaló csövekkel gyári árban

Hönig Frigyes

harangöntőnél 85

Arad, Rákóczy-utca 28. sz.

Mindennemű javítások elfogadtnak.

Aradi közuti vaspálya- és téglagyár-részvénytársaság.

Meghívás !

Az aradi közuti vaspálya- és téglagyár-részvénytársaság

tisztelt részvényeseit

a f. é. márczius hó 29-én, kedden délelőtt 10 órakor a társaság helyiségében tartandó

rendes évi közgyűlésre

tisztelettel meghívjuk.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság évi jelentése.
 2. A felügyelő-bizottság évi jelentése, a zárszámadás feletti határozathozatal és a mérleg megállapítása; határozathozatal a nyereség felosztása, s az igazgatóság és a felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása iránt.
 3. A felügyelő-bizottság három rendes- és egy póttagjának megválasztása.
- Alapszabályaink 14. §-a értelmében felkérjük azon tisztelt részvényeseket, kik a közgyűlésen résztvenni óhajtanak, hogy alapszabályszerűleg átírt részvényeiket f. é. márczius hó 26-iki déli 12 óráig a társaság pénztáránál Aradon, vagy a magyar vasúti forgalmi részvénytársaságnál Budapesten, (V., fürdő-utca 10). letéteményezni sziveskedjenek. A részvényest a közgyűlésen az alapszabályok értelmében beiktatott s letett 1—1 részvény után 1—1 szavazat illeti meg. Aradon, 1904. márczius hó 1-én.

Legujabb
Tavaszi

NŐI FELÖLTŐK

Angol női
Kawelock

Köpenygallér.

Leány- és gyermek-felöltők.

Legujabb szabásu

D i v a t a l j a k
és ingblousok

710

rendkívül nagy választékban

STERN M. A. női felöltő
áruházában

Aradon, Andrassy-tér, az új Minorita templommal szemben.

Alapítotott 1875.

Városi és megyei telefon 238.

Szabott árak!

Városi és megyei telefon 457. szám.

ALAPITTATOTT 1845.

Szabott árak!

Városi és megyei telefon 457. szám.

Neumann M.

csász. és kir. udvari szállító

férfi-, fiu- és gyermek-ruha telepe

ARADON a „Fehér Kereszt“ mellett.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát a legjobb minőségű kész árukban.

Teljes férfi öltönyök:

Sacco öltöny csikozott vagy mintázott szövetből	26—30	koronáig
Divatos csikozott v. mintázott cheviotból	35—50	"
Zsolnai kék cheviot admiral	30—44	"
Legujabb divatszövetekből	36—50	"

Férfi felöltők:

Sötét szürke vagy drapp coachmen	24—36	"
Finom cheviotból fekete vagy kék	24—50	"
Sötétszürke angol cheviotból	30—50	"
Sötétszürke és csikozott double szövetből	34—44	"

Fiu öltönyök:

Tengerész costumök kék cheviotból	14—20	koronáig
Szürke, kék vagy drapp kamarnból	14—22	"
Iskola öltönyök zsolnai egyszínű vagy mintázott chevitok	10—18	"
Vadász öltöny szürke lodenből	16—24	"
Fiu öltöny térd nadrággal csikos szövetből	16—25	"
Fiu öltöny hosszú nadrággal, csikos szövetből	22—35	"
Fiu felöltő sötét kék és drapp színben	13—18	"

Mérték szerinti megrendelések pontosan eszközöltetnek.

==== Különlegességek leányka ruha és gyermek blouzokban. ====